

BOSNA I HERCEGOVINA

IZVJEŠTAJ

**O STANJU U OBLASTI TRGOVINE LJUDIMA
I O IMPLEMENTACIJI STRATEGIJE SUPROTSTAVLJANJA TRGOVINI LJUDIMA U BOSNI I HERCEGOVINI
ZA 2020. GODINU**

Državni koordinator za borbu protiv trgovine ljudima

Sarajevo, Mart/Ožujak 2021. godine

Sadržaj

- 1) *Uvod*
- 2) *Strateški cilj 1*
- 3) *Strateški cilj 2*
- 4) *Strateški cilj 3*
- 5) *Strateški cilj 4*
- 6) *Strateški cilj 5*
- 7) *ANEX 1 - Implementacija Akcionog plana institucija Bosne i Hercegovine za provođenje Strategije suprotavljanja trgovini ljudima u Bosni i Hercegovini 2020-2023*
- 8) *ANEX 2- Statistički podaci o krivičnim djelima trgovine ljudima procesuiranim u tužilaštvima i sudovima*

Uvod – Opšti pregled stanja u oblasti trgovine ljudima u Bosni i Hercegovini za 2020. godinu

Bosna i Hercegovina je i dalje zemlja porijekla, tranzita i krajnje destinacije za žrtve trgovine ljudima. Trgovci ljudima iskorištavaju žrtve trgovine ljudima u ciju organizovane prostitucije i drugih oblika seksualnog iskorištavanja, radnog iskorištavanja, posebno u svrhu organizovanog prisilnog prosjačenja i vršenja krivičnih djela, te radi zaključivanja ugovorenih i prisilnih brakova.

Tokom izvještajnog perioda januar - decembar 2020. godine Bosna i Hercegovina je nastavila ulagati napore kako bi se suprotstavila fenomenu trgovine ljudima. Porvedene su mnogobrojne aktivnosti koje su za cilj imale unaprjeđenje pravnog i institucionalnog okvira, jačanje istraživanja i gonjenja krivičnih djela trgovine ljudima i srodnih krivičnih djela, jačanja mehanizama za identifikaciju i zaštitu žrtava trgovine ljudima, prevenciju trgovine ljudima i izgradnje mehanizama koordinacije i saradnje nadležnih institucija, međunarodnih organizacija i organizacija civilnog društva u aktivnostima suprotstavljanja trgovini ljudima. Aktivnosti i naponi Bosne i Hercegovine značajno su podržani kroz pet projekata međunarodnih partnera: Agencije za međunarodni razvoj i pomoć Vlade Sjedinjenih Američkih Država (USAID) koja finansira projekte koje implementira Međunarodna organizacija za migracije (IOM) i Međunarodni forum solidarnosti (EMMAUS), Državnog sekretarijata Sjedinjenih Američkih Država, koji finansira projekat koji implementira Worl Vision, Njemačkog Društva za međunarodnu saradnju (GIZ), Evropske komisije i Vijeća Evrope OSCE-a.

Tokom 2020. godine, a na osnovu Strategije suprotstavljanja trgovini ljudima u Bosni i Hercegovini 2020-2023, provedene su aktivnosti na imenovanju koordinatora i koordinacionih timova na svim nivoima vlast u Bosni i Hercegovini, koji su angažovali sve raspoložive resurse iz nadležnih institucija te aktivno radili na planiranju svojih aktivnosti i izgradnji kapaciteta za efikasnu implementaciju Akcionih planova za suprotstavljanje trgovini ljudima.

Na osnovu podataka prikupljenih od strane novoformiranih koordinacionih timova za borbu protiv trgovine ljudima, u 2020. godini u Bosni i Hercegovini je identifikovano ukupno 70 potencijalnih žrtava trgovine ljudima kojima je trgovano u svrhu seksualnog iskorištavanja, prosjačenja i drugih oblika iskorištavanja, što predstavlja blago povećanje u odnosu na ranije izvještajne periode.

U izvještajnom periodu na osnovu podataka Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine, za krivična djela povezana sa trgovinom ljudima, tužilaštva u Bosni i Hercegovini su donijela 38 naredbi o provođenju istraga protiv 43 lica i podigla 25 optužnica protiv 27 lica, što predstavlja značajno povećanje u odnosu na prethodnu godinu.

Sudovi u Bosni i Hercegovini su u toku 2020. godine izrekli 30 osuđujućih presuda protiv 30 lica, za krivična djela povezana sa trgovinom ljudima. Donijeta su i 4 rješenja o izricanju odgojnih mjera protiv 4 maloljetnika. Kada je u pitanju vrsta kazni koje su sudovi izrekli, izrečeno je: 16 zatvorskih kazni protiv 16 lica te 3 novčane kazne protiv 3 lica, što također predstavlja značajno povećanje u odnosu na prethodnu godinu.

Izveštaj o provedbi Strategije suprodstavljanja trgovini ljudima u Bosni i Hercegovini 2020-2023 za 2020. godinu

STRATEŠKI CILJ 1 – SISTEM PODRŠKE

Mjere iz Akcionog plana

Strateški program 1.1. Usvojiti Akcione planove za provedbu Strategije

1.1.1. Donijeti Odluku o uspostavljanju Radne grupe za izradu Akcionog plana za institucije Bosne i Hercegovine za implementaciju Strategije suprodstavljanja trgovini ljudima)

(Institucija nadležna za provođenje: Ministarstvo sigurnosti)

1.1.2. Izraditi prijedlog Akcionog plana za institucije Bosne i Hercegovine za implementaciju Strategije

(Institucija nadležna za provođenje: Ministarstvo sigurnosti)

1.1.3. Dostaviti prijedlog Akcionog plana za implementaciju Strategije na usvajanje Vijeću ministara

(Institucija nadležna za provođenje: Ministarstvo sigurnosti)

1.1.4. Usvojiti Akcioni plan za implementaciju Strategije

(Institucija nadležna za provođenje: Vijeće ministara BiH)

Nakon usvajanja Strategije suprodstavljanja trgovini ljudima u BiH 2020-2023, Ministarstvo sigurnosti je iniciralo proces izrade Akcionog plana za borbu protiv trgovine ljudima 2020-2023 za institucije BiH i uz pomoć donatora (World Vision i GIZ) osiguralo podršku u razvoju metodologije i stručnu podršku za izradu Akcionog plana. Vijeće ministara je na sjednici održanoj dana 22.10.2020. godine usvojilo Akcioni plan institucija Bosne i Hercegovine za provođenje Strategije suprodstavljanja trgovine ljudima u Bosni i Hercegovini 2020-2023. Gore navedene aktivnosti su direktno podržane od strane podržao štampanje Strategije suprodstavljanja trgovini ljudima 2020-2023.

Izrada lokalnih akcionih planova je prvi zadatak novoformiranih regionalnih monitoring timova u skladu sa Strategijom za borbu protiv trgovine ljudima BiH 2020 – 2023. U saradnji sa World Vision BiH projektom, a koordinirano od strane Odsjeka za borbu protiv trgovine ljudima s ciljem osiguranja jednoobraznog pristupa u izradi Lokalnih akcionih planova nižih nivoa vlasti. Međunarodna organizacija za migracije u BiH (IOM) je u okviru projekta “Kratkoročna i srednjoročna podrška jačanju napora u borbi protiv trgovine ljudima u BiH” koji finansira USAID BiH u junu 2020. godine, organizovala specijalizovane treninge za predstavnike sedam kantona u kojim su uspostavljeni lokalni koordinacioni timovi ili imenovani koordinatori lokalnih koordinacionih timova, a na kojima je predstavljen prijedlog metodologije i obrasca prioriternih akcionih planova. Predstavljena metodologija je izrađena u okviru projekta kojeg implementira Word Vision BiH u okviru aktivnosti usmjerene na izradu Akcionog plana na državnom nivou. Slijedom postignutog dogovora i koordinacije navedena dva projekta, IOM je u izvještajnom period pružio direktnu tehničku i ekspertsku podršku lokalnim koordinacionim timovima iz Brčko Distrikta, Kantona Sarajeva, Tuzlanskog kantona i Hercegovačko Neretvanskog. Konkretno organizovane su tri obuke za LKT

Kantona Sarajevo i po jednu za LKT Tuzlanskog kantona, Hercegovačko-neretvanski kantona i Brčko distrikta. Kao rezultat navedenih obuka, nacrti Lokalni akcioni planovi u kantonu Tuzla, Sarajevo i Brčko Distriktu su zaključno sa krajem 2020. godine usvojeni na nivoima radnih grupa te pripremljeni za daljnje slanje nadležnim vladama na usvajanje. Korodinacioni tim Brčko distrikta BiH izradio je i usvojio Akcioni plan i isti, dana 14.12.2020. godine uputio prema Vladi Brčko distrikta BiH na usvajanje.

Prateći proces formiranja koordinacionih timova na nivou Federacije Bosne i Hercegovine, kantona i Brčko Distrikta, u saradnji sa IOM-om, planirano je da World Visiona BiH osigura podršku u procesu izrade akcionih planova za provođenje Strategije za osam lokalnih koordinacionih timova (Bosansko-podrinjski kanton, Unsko-sanski kanton, Kanton 10, Posavski kanton, Srednjo-bosanski kanton, Zapadno-hercegovački kanton, Zeničko-dobojski kanton i tim na nivou entiteta Federacije BiH). S tim u vezi, projektni tim je angažirao konsultanta koji će pružati podršku članovima tima tokom procesa izrade, te je 22. decembra realizovana online radionica s ciljem predstavljanja metodologije rada u skladu sa Strategijom, dok je 18. decembra organizovana radionica uživo za članove Koordinacionog tima Srednjo-bosanskog kantona s ciljem finalizacije i dorade strateškog dokumenta prije njegovog usvajanja. Obzirom na kašnjenje u uspostavi određenih timova, radionice sa ostalim timovima su planirane za narednu godinu.

Imajući u vidu nadležnosti institucija Republike Srpske u oblasti borbe protiv trgovine ljudima, realnu potrebu za usaglašavanjem određenih aktivnosti prilikom izrade strategija, uspostavljanjem koordinirajućih struktura, sprovođenja međunarodnih obaveza i unapređenja saradnje, Vlada Republike Srpske je 12.08.2019. godine imenovala predstavnika Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srpske za koordinatora za borbu protiv trgovine ljudima u Republici Srpskoj. Imenovani koordinator je zadužen za koordinaciju aktivnosti institucija Republike Srpske u vezi sa suprotstavljanjem trgovini ljudima, i za saradnju sa Državnim koordinatorom za borbu protiv trgovine ljudima i ilegalne migracije, imenovanim koordinatorima i nadležnim institucijama i organizacijama na svim nivoima vlasti u BiH, te međunarodnim i nevladinim organizacijama. Koordinator o realizovanim aktivnostima izvještava Vlada Republike Srpske. Na inicijativu koordinatora Vlada Republike Srpske je u februaru 2020. godine formirala regionalne monitoring timove za borbu protiv trgovine ljudima u Republici Srpskoj. Formirano je šest regionalnih timova za Banja Luku, Prijedor, Doboj, Bijeljinu, Istočno Sarajevo i Trebinje, a u skladu sa teritorijalnom organizacijom okružnih tužilaštava u Republici Srpskoj. Regionalni monitoring timovi su koordinirajuće strukture Republike Srpske osnovane radi unapređenja funkcionalnih veza između javnih tužilaštava, policije, inspekcije rada, ustanova socijalne zaštite i drugih nadležnih organa u Republici Srpskoj. U svaki od šest Regionalnih monitoring timova Vlada Republike Srpske je imenovala po jednog tužioca okružnog tužilaštva, policijskog inspektora, inspektora rada Republičke uprave za inspeksijske poslove i predstavnika Centra za socijalni rad. Okružni javni tužioci i policijski službenici imenovani u regionalne monitoring timove istovremeno sačinjavaju i mrežu tužilaca i istražilaca u Republici Srpskoj sa zadatkom da unaprijede istrage krivičnih djela trgovine ljudima i srodnih krivičnih djela. Za koordinaciju rada regionalnih monitoring timova u Republici Srpskoj zadužen je Koordinator za borbu protiv trgovine ljudima u Republici Srpskoj, koji o njihovom radu periodično izvještava Vladu Republike Srpske o radu RMT. Na prijedlog koordinatora Vlada Republike Srpske je 04. juna 2020. godine usvojila Akcioni plan Vlade Republike Srpske za suprotstavljanje trgovini ljudima 2020-2023. godina, za čiju realizaciju su zadužena sva ministarstva i druge nadležne institucije određene za nosioce aktivnosti Akcionim planom. Rješenjem Vlade Republike Srpske imenovan je Tim za praćenje sprovođenja Akcionog plana Vlade Republike Srpske za suprotstavljanje trgovini ljudima koji je zadužen za sačinjavanje godišnjeg izvještaja za Vladu Republike Srpske.

Mjere iz Akcionog plana

Strateški program 1.3. Uspostaviti koordinaciju aktivnosti na suprotavljanju trgovini ljudima

1.3.4. Redovno održavati najmanje polugodišnje, a po potrebi i češće, sastanke državnog koordinatora za borbu protiv trgovine ljudima i međunarodnih organizacija uključenih u suprotavljanje trgovini ljudima u cilju koordinacije aktivnosti na provedbi Strategije

(Institucija nadležna za provođenje: Ministarstvo sigurnosti)

1.3.5. Redovno održavati najmanje polugodišnje, a po potrebi i češće, sastanke državnog koordinatora za borbu protiv trgovine ljudima i organizacija civilnog društva uključenih u suprotavljanje trgovini ljudima u cilju koordinacije aktivnosti na provedbi Strategije

(Institucija nadležna za provođenje: Ministarstvo sigurnosti)

Tokom 2020. godine Odsjek za borbu protiv trgovine ljudima kroz projekte Vijeća Evrope, MFS-EMMAUS-a, World Visiona-a, GIZ-a i IOM-a nastavio je koordinaciju aktivnosti na uspostavljanju koordinacionih timova za borbu protiv trgovine ljudima. Kao rezultat toga Vlada Republike Srpske je uspostavila šest timova, te je takođe usvojila Akcioni plan Vlade Republike Srpske za suprotavljanje trgovini ljudima 2020-2023. Vlade Kantona su takođe uspostavile svoje koordinacione timove za borbu protiv trgovine ljudima sa izuzetkom Vlade Zeničko-Dobojskog kantona. Takođe Brčko distrikt BiH je uspostavio svoj koordinacioni tim.

Organizacija civilnog društva MFS-EMMAUS je tokom 2020. godine je učestvovala u redovnim koordinacijskim sastancima međunarodnih institucija i organizacija aktivnih u oblasti borbe protiv trgovine ljudima organizovanim od strane Državnog koordinatora za borbu protiv trgovine ljudima i ilegalne migracije i u uskoj saradnji sa partnerima iz međunarodne zajednice pažljivo planira i dogovara projektne aktivnosti. MFS-EMMAUS U maju 2020. godine MFS-EMMAUS je u koordinaciji sa Ministarstvom sigurnosti BiH organizovao radni sastanak koji je zbog pandemije Covid 19 održan online u svrhu koordinacije obuka „Jačanja kapaciteta profesionalaca državnog referalnog mehanizma“. Na sastanku su pored MFS-EMMAUSA učestvovali predstavnici IOM-a, Vijeća Evrope u BiH, World Visiona-a i GIZ-a PaCT projekat.

Misija OSCE-a je 5. novembra bila domaćin online sastanka između Državnog koordinatora i međunarodnih organizacije koje rade na borbi protiv trgovine ljudima u BiH u svrhu koordiniranja provođenja aktivnosti iz Strategije BiH. Ovaj sastanak pomogao je u provođenju planiranih aktivnosti.

Zajednički projekat Evropske unije i Vijeća Evrope, „Prevenција i borba protiv trgovine ljudima u Bosni i Hercegovini“, koji implementira Vijeće Evrope učestvovao je u redovnim koordinacijskim sastancima međunarodnih institucija i organizacija aktivnih u oblasti borbe protiv trgovine ljudima organizovanim od strane Državnog koordinatora za borbu protiv trgovine ljudima i ilegalne migracije i u uskoj saradnji sa partnerima iz međunarodne zajednice pažljivo planira i dogovara projektne aktivnosti. Projekat je podržao izradu Akcionog plana za implementaciju Strategije u skladu sa međunarodnim preporukama i normama kroz podršku Radnoj grupi za izradu Akcionog plana. Naime, dana 23.07. Vijeće Evrope je pripremio i dostavilo Odsjeku za borbu protiv trgovine ljudima Ministarstva sigurnosti BiH

Specifične preporuke za integrisanje rodne dimenzije u akcioni plan za provođenje Strategije suprotstavljanja trgovini ljudima u Bosni i Hercegovini 2020-2023. U okviru istog projekta Vijeće Evrope izradilo je Smjernice za integrisanje rodne dimenzije u lokalne akcijske planove, koje su distribuirane i prezentirane online 23.10.2020. godine koordinatorima lokalnih koordinacionih timova.

Mjere iz Akcionog plana

Strateški program 1.4. Provoditi istraživanja o trgovini ljudima

U izvještajnom periodu završeno je istraživanje na području sprečavanja i borbe protiv trgovine ljudima u svrhu radne eksploatacije. Izvještaj napravljen na osnovu istraživanja sadrži preporuke za aktivnosti i mjere koje trebaju poduzeti vlasti Bosne i Hercegovine, sindikati, agencije za zapošljavanje i preduzeća, na području prevencije i borbe protiv trgovine ljudima. Također, Izvještaj pruža smjernice za aktivnosti koje se tiču izgradnje kapaciteta za relevantne profesionalce planirane u okviru Projekta. Izvještaj se može koristiti kao polazna osnova za buduće intervencije za sve aktere koji su uključeni u prevenciju i borbu protiv trgovine ljudima u Bosni i Hercegovini u narednom razdoblju. Početkom 2021. godine, Vijeće Evrope će objaviti Izvještaj i distribuirati ga korisnicima i partnerima.

1.4.2. Provesti istraživanje o trgovini djecom u Bosni i Hercegovini

(Institucija nadležna za provođenje: Ministarstvo sigurnosti)

Vijeće Evrope provelo je tokom 2020. godine istraživanje fenomena trgovine djecom, kako bi se pružila najbolja podrška u jačanju kapaciteta aktera u borbi protiv trgovine djecom na području trgovine djecom. Poštujući trenutnu situaciju i potrebe, nalazi i preporuke ovog izvještaja koristit će se u budućem dizajnu treninga za relevantne stručnjake, i kao podrška radu institucija u prevenciji i sprečavanju trgovine djecom u Bosni i Hercegovini. Nastavak ovog istraživanja planiran je u 2021. godini. Izvještaj pruža pregled trendova u trgovini djecom, ističući postojeće ranjivosti i rizične situacije djece u zemlji. Također, Izvještaj pruža empirijsku analizu u smislu trenutnih odgovora i stanja provedbe standarda. Istraživanje je namijenjeno relevantnim stručnjacima, uključujući stručnjake za obrazovanje i zaštitu djece.

1.4.3. Provesti istraživanje o krivičnom gonjenju slučajeva trgovine ljudima, koje će obuhvatiti praksu tužilaštava i sudova u BiH

(Institucija nadležna za provođenje: Visoko sudsko i tužilačko vijeće)

MFS –EMMAUS je kroz projekat „Pristup prevenciji trgovine ljudima u Bosni i Hercegovini fokusiran na žrtvu: poboljšanje identifikacije, zaštite i pristupa pravdi –VICAPT“, koji podržava Agencija za međunarodni razvoj Sjedinjenih Američkih Država USAID, u martu 2020. godine završio aktivnost mapiranja “POLOŽAJ ŽRTAVA TRGOVINE U SUDSKOM POSTUPKU” - Analiza sudske prakse za 2017. godinu i 2018. godinu. Takođe, u okviru istog projekta timovi posebno obučeni studenata Kriminalistike, Kriminologije i Sigurnosnih studija Univerziteta u Sarajevu te Pravnog fakulteta univerziteta Džemal Bijedić u Mostaru su tokom 2020. godine pratili postupke pred sudom za djelo trgovine ljudima i srodna djela, sa posebnim fokusom na tretman žrtve i žrtve-svjedoka te zaštitu ljudskih i drugih zakonima

zagarantovanih prava. Nalazi izvještaja studenata poslužiti će za identifikovanje propusta i iznalaženja načina bolje zaštite prava žrtava-svjedoka u krivičnim postupcima.

MFS-EMMAUS je u sklopu projekta BAN III- Odgovor Balkana na trgovinu ljudima završio aktivnost: Izrada izvještaja MONITORING I EVALUACIJA politika suprostitavljanja fenomenu trgovine ljudima u Bosni i Hercegovini za period januar – decembar 2018. Godine; i u sklopu jačanja uloge lokalnih OCD u borbi protiv trgovine ljudima dodjeljeni su mali grantovi za realizaciju dva istraživanja u okviru ove oblasti.

Uz podršku MFS-EMMAUS-a, u sklopu projekta BAN III- Odgovor Balkana na trgovinu ljudima, *HO Zemlja djece u BiH* je izradila i predstavila rezultate Istraživanja o monitoringu i procjeni primjene Protokola za postupanje u slučajevima prosjačenja, skitnje, radne eksploatacije i drugih vidova zloupotrebe djece u Tuzlanskom kantonu. Prema rezultatima istraživanja 80% nadležnih ustanova primjenjuje Protokol u svakodnevnom radu, što je uticalo na smanjenje prosjačenja na području Tuzlanskog kantona. Nalazi i preporuke iz ovog istraživanja inkorporirani su u cjelovitu Informaciju o primjeni kantonalnog Protokola za period 2015-2019. godina, sačinjenu od Ministarstva za rad, socijalnu politiku i povratak Tuzlanskog kantona, koja je u maju mjesecu 2020. godine usvojena od Vlade Tuzlanskog kantona. Vodeći se Preporukama, „Zemlja djece u BiH“ je u partnerstvu sa navedenim kantonalnim ministarstvom i lokalnim zajednicama u Tuzlanskom kantonu pokrenula proces revizije postojećeg kantonalnog protokola i izrade lokalnih protokola za prevenciju i suzbijanje prosjačenja djece.

Takođe, u sklopu istog projekta i uz podršku MFS-EMMAUS-a *Centar za ženska prava* je izradila i predstavila rezultate Analize krivičnih predmeta iz oblasti trgovine ljudima u Bosni i Hercegovini sprovođenjem akcije pod nazivom „Kroz lavirint institucionalne zaštite, do ostvarenja prava žrtava trgovine ljudima“. Podaci dobijeni prikupljanjem i analizom presuda za krivična djela trgovine ljudima usmjereni su na poboljšanje zakonodavnog okvira u procesuiranju i suzbijanju djela trgovine ljudima, ali i za razvijanje novih javnih politika orijentiranih ka unaprjeđenju institucionalnog odgovora za stvaranje funkcionalnijeg i efikasnijeg modela zaštite žrtava trgovine ljudima. Analiza je fokusirana na materijalno pravne aspekte (pravnu kvalifikaciju, kaznenu politiku, primjenu olakšavajućih i otežavajućih okolnosti) kao i procesnopravne aspekte (položaj oštećenih, ostvarivanje naknade štete putem imovinskopravnih zahtjeva).

Mjere iz Akcionog plana

Strateški program 1.5. Osigurati finansiranje provedbe Strategije i Akcionog plana

1.5.1. Obilježavanje Evropskog dana borbe protiv trgovine ljudima - grantovi nevladinim organizacijama koje imaju zaključene protokole o saradnji sa Ministarstvom sigurnosti o zbrinjavanju i pomoći žrtvama trgovine ljudima

(Institucija nadležna za provođenje: Ministarstvo sigurnosti)

U skladu sa Programom obilježavanja značajnih datuma iz oblasti ljudskih prava u BiH i strateškim ciljem 2 – Prevencija (2.1. Provoditi kampanje podizanja svijesti građana), sadržanim u Strategiji suprostitavljanja trgovini ljudima u BiH 2020-2023, usvojenoj na 2. sjednici Vijeća mistara Bosne i Hercegovine održanoj 23.01.2020. godine Ministarstvo sigurnosti BiH je iz svog proračuna za 2020. godinu

dodjelilo sredstva u iznosu od 10.000,00 KM za obilježavanje Evropskog dana borbe protiv trgovine ljudima, 18. listopada 2020. godine. Za implementaciju ovog projekta na osnovu raspisanog javnog poziva odabrana je Fondacija „Lara” iz Bijeljine koja je u suradnji sa svim organizacijama članicama Mreže RING provela kampanju „Podizanje svijesti javnosti o trgovini ljudima u migracionim tokovima”.

1.5.2. Smještaj i zbrinjavanje žrtava trgovine ljudima – grantovi nevladinim organizacijama koje imaju zaključene protokole o saradnji sa Ministarstvom

(Institucija nadležna za provođenje: Ministarstvo sigurnosti)

Nakon usvajanja Zakona o Budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2020. godinu („Službeni glasnik BiH“ broj 46/20), Ministarstvo sigurnosti BiH je pokrenulo proceduru za potpisivanje Protokola o saradnji i osiguranju smještaja i zbrinjavanja stranaca žrtava trgovine ljudima u Bosni i Hercegovini sa NVO-ima. Na prijedlog Ministarstva sigurnosti BiH, Vijeće ministara BiH je na 35. vanrednoj telefonskoj sjednici održanoj 13.11.2020. godine donijelo Odluku o kriterijima za izbor jedne ili više nevladinih organizacija kojima će se rasporediti sredstava tekućeg granta *“Smještaj za strance žrtve trgovine ljudima”* za 2020. godinu. Objavljen je Javni poziv za prijavu NVO kojima će se rasopodjeliti sredstva iz Budžeta Ministarstva sigurnosti BiH za 2020. godinu iz granta „Smještaj za strance žrtve trgovine ljudima“. Komisija je obavila odabir NVO sa kojima će Ministarstvo sigurnosti BiH potpisati protokole. Protokoli sa NVO-ima su potpisani 17.12.2020. godine. Sektoru za pravne, kadrovske, opšte i finacijsko-materijalne poslove 23.12.2020. godine dostavljen je prijedlog obračuna i raspodjele finacijskih sredstava iz Budžeta Ministarstva sigurnosti BiH za 2020. godinu na osnovu izvještaja nevladinih organizacija. Sredstva NVO-ima su uplaćena dana 04.02.2021. godine u ukupnom iznosu od 24.450,00 KM. Obračunski period je obuhvatao period od 01.12.2019. godine do 01.12.2020. godine. U obračunskom periodu dvije osobe potencijalne žrtve trgovine ljudima su boravile u NVO "Medica" po 27 dana. U istom periodu u NVO "MFS-EMMAUS" boravile su ukupno 3 osobe - dvije osobe stranci potencijalne žrtve trgovine ljudima po 21 dan i 194 dana jedna osoba stranac potencijalna žrtva trgovine ljudima. Za period 01.01.2020-31.12.2020. godine Sektor za imigraciju raspolaže podacima o tri osobe koje su kao stranci potencijalne žrtve trgovine ljudima boravile u skloništima nevladinih organizacija sa kojima je Ministarstvo sigurnosti BiH imalo potpisane protokole. Dvije osobe su boravile po 27 dana u NVO "Medica" i jedna osoba je boravila 163 dana u NVO "MFS-EMMAUS" u navedenom periodu.

Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine u svom budžetu obezbjeđuje grant sredstva za žrtve trgovine ljudima. Sredstva su se dodjeljivala na osnovu raspisanih javnih poziva nevladinim organizacijama koje osiguravaju direktnu podršku žrtvama trgovine ljudima. Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH je u toku 2020. godine u budžetu osiguralo grant sredstva u iznosu od 60.000,00 KM za žrtve trgovine ljudima državljanke Bosne i Hercegovine. U skladu s tim, sačinjena je Odluka o kriterijima za dodjelu grant sredstava Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine za 2020. godinu, koju je Vijeće ministara BiH usvojilo 18.11.2020. godine. („Službeni glasnik BiH”, br. 84/20). Na osnovu Odluke formirana je Komisija za odabir korisnika grant sredstava – nevladinim organizacijama koje osiguravaju direktnu pomoć žrtvama trgovine ljudima državljanima Bosne i Hercegovine za 2020. godinu koju su činili predstavnici Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH i Ministarstva sigurnosti BiH. Javni poziv je raspisan 20.11.2020. godine koji je bio otvoren 15 dana. Nakon zatvaranja javnog poziva Komisija je zasjedala i predložila četiri nevladine organizacije kojima za

odjelu grant sredstva u iznosu od 60.000,00 KM. Na osnovu prijedloga Komisije sačinjena je Odluka o dodjeli grant sredstava Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH koju je Vijeće ministara BiH usvojilo 23.12.2020. godine, te su 28.12.2020. godine Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH Međunarodni forum solidarnosti – EMMAUS (MFS – EMMAUS). Fondacija „Lara“ Bijeljina, Udruženje građana „Budućnost“ Modriča i udruženje „Žena BiH“ Mostar potpisali Ugovor o saradnji. Korisnici sredstava prihvatili su da će raspoloživa grant sredstva iz budžeta Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH prihvatiti i utrošiti za direktnu pomoć i zaštitu žrtava trgovine ljudima državljana Bosne i Hercegovine i za održivost sigurnih kuća.

Obzirom da posljednjih godina u Bosni i Hercegovini ima mnogo više žrtava trgovine ljudima državljana BiH nego stranaca, ukazala se potreba da se sredstva kojim raspolažu Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice i Ministarstvo sigurnosti objedine i da se napravi jedan fond iz kojeg će se dodjeljivati sredstva za smještaj i zbrinjavanje žrtava. Početkom 2020. godine Minsitarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine je prema Minsitarstvu za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine pokrenulo aktivnosti na zaključenju Sporazuma o udruživanju i načinu realizacije sredstava za nevladine organizacije koje zbrinjavaju žrtve trgovine ljudima u budžetu institucije Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine. U cilju racionalnijeg planiranja i izvršenja budžeta, poboljšanja pomoći i zaštite za žrtve trgovine ljudima u Bosni i Hercegovini i ispunjavanja preporuka iz Izvještaja Stručne grupa Vijeća Evrope o akciji protiv trgovine ljudima o provedbi Konvencije Vijeća Evrope o akciji protiv trgovine ljudima, drugi krug evaluacije, iz 2017. godine, Analitičkog izvještaja Evropske komisije uz Mišljenje o zahtjevu za članstvo Bosne i Hercegovine u Evropskoj uniji iz 2019. godine i Izvještaja Misije stručne procjene Evropske komisije o borbi protiv trgovine ljudima iz 2018. godine, te Izvještaja o trgovini ljudima Državnog sekretarijata Sjedinjenih Američkih Država iz 2019. godine, Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine i Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine (ugovorne strane), usaglasili su gore navedni sporazum i potpisali ga u maju 2020. godine.

1.5.3. Funkcionisanje Udarne grupe za borbu protiv trgovine ljudima

(Institucija nadležna za provođenje: Tužilaštvo BiH)

U izvještajnom periodu redovno su održavani sastanci Udarne grupe za borbu protiv trgovine ljudima i ilegalne migracije. U mjesecu septembru na sastanaku Udrane grupe donesen je zaključak da se pristupi izmjenama Odluke Vijeća ministara o formiranju Udarne grupe i da se Udrana grupa proširi sa predstavnicima Službe za poslove sa strancima i Direkcijom za koordinaciju policijskih tijela. Jedan od zaključaka je bio i da se izvrši ponovno imenovanje članova Udarne grupe. Dana 14.10.2020. godine Ministar sigurnosti donio rješenje o imenovanju članova Udrane grupe za naredni četvorogodišni period.

Mjere iz Akcionog plana

Strateški program 1.6. Unaprijediti način prikupljanja i analize statističkih podataka o trgovini ljudima

1.6.1. Uspostaviti metodologiju za prikupljanje statističkih podataka o trgovini ljudima uključujući žrtve i počiniocce krivičnih djela trgovine ljudima u skladu sa standardima Evropske unije

(Institucija nadležna za provođenje: Ministarstvo sigurnosti)

1.6.2. Razviti informacijski sistem – statistički portal za prikupljanje i analizu statističkih podataka o trgovini ljudima
(Institucija nadležna za provođenje: Ministarstvo sigurnosti)

U okviru projekta "Kratkoročna i srednjoročna podrška jačanju napora u borbu protiv trgovine ljudima koji implementira Međunarodna organizacija za migracije u BiH uz podršku Agencije za međunarodni razvoj Sjedinjenih Američkih Država (USAID) a u koordinaciji sa Ministarstvom sigurnosti BiH podržana je izrada „Statističkog portala o žrtvama trgovine ljudima“. Dakle izrađen je Statistički portal, te postpisan ugovor o donaciji istog između IOM-a i Ministarstva sigurnosti BiH. Statistički portal se nalazi u upotrebi od jula mjeseca 2020. godine, te je na osnovu istog portala sačinjen i statistički izvještaj o broju identifikovanih/potencijalnih žrtava trgovine ljudima.

U izvještajnom periodu u Bosni i Hercegovini identifikovano/ asistirano je ukupno 70 potencijalnih žrtava trgovine ljudima. Od ukupnog broja potencijalnih žrtava trgovine ljudima (70) u 2020. godini, 51 žrtava je ženskog pola, 14 žrtava su muškog pola, a 5 žrtvi su nepoznatog pola. Od ukupnog broja potencijalnih žrtava trgovine ljudima (70) u 2020. godini 35 žrtava su punoljetne (27 su ženskog pola, a 7 muškog), a 35 žrtve su maloljetne (24 su ženskog pola, a 7 muškog).

Od ukupnog broja potencijalnih žrtava trgovine ljudima (70) u 2020. godini, evidentirani su sljedeći oblici eksploatacije: 38 prosjačenja, 17 seksualno iskorištavanih i 15 drugih oblika iskorištavanja.

Od ukupnog broja potencijalnih žrtava trgovine ljudima (70) u 2020. godini, 7 žrtava su strani državljani, a 63 žrtve su državljani Bosne i Hercegovine. Kada su u pitanju strani državljani, od njih ukupno 7 žrtava: 2 žrtve su državljani Sirije (2 punoljetne/ženskog pola i muškog pola), 1 žrtva je iz Afganistana (maloljetna/ muškog pola), 2 žrtve su državljani Irana (1 punoljetna/ženskog pola i 1 maloljetna/ženskog pola) i 2 žrtve su iz Srbije (2/maloljetne ženskog pola).

Tokom navedenog vremenskog perioda u sigurnim kućama/ skloništima asistirano je 41 potencijalnih žrtava trgovine ljudima dok, 29 potencijalne žrtve trgovine ljudima nisu asistirane u sigurnim kućama/ skloništima.

U izvještajnom periodu na osnovu podataka Visokog sudskog i tužilačkog vijeća BiH za krivična djela povezana sa trgovinom ljudima tužilaštva u Bosni i Hercegovini su donijela odluku o obustavi istrage u 6 predmeta protiv 8 lica, donijela 38 naredbi o provođenju istraga protiv 43 lica i podigla 25 optužnica protiv 27 lica. Tužilaštva u Federaciji BiH su donijela 9 naredbi o provođenju istrage protiv 9 lica, te podigla 9 optužnica protiv 9 lica dok su tužilaštva u Republici Srpskoj za krivična djela trgovine ljudima donijela 24 naredbe o provođenju istrage protiv 27 lica, te su podigla ukupno 13 optužnica protiv 15 lica. Tužilaštvo Brčko distrikta BiH je donijelo 4 naredbe o provođenju istrage protiv 4 lica i podiglo je 1 optužnicu protiv 1 lica.

Sudovi u Bosni i Hercegovini su u toku 2020. godine izrekli 30 osuđujućih presuda protiv 30 lica. Donijeta su i 4 rješenja o izricanju odgojnih mjera protiv 4 maloljetnika. Kada je u pitanju vrsta kazni koje su sudovi izrekli, izrečeno je: 16 zatvorskih kazni protiv 16 lica te 3 novčane kazne protiv 3 lica. Donešena je i 1 mjera obaveznog psihijatrijskog liječenja te čuvanja u zdravstvenoj ustanovi. Takođe, u izvještajnom period izrečene su i 4 oslobađajuće presude protiv 4 lica. Detalji statističkih podataka su dati u aneksu Izvještaja.

Uz pomoć GIZ-a izvršena nabavka 17 računara koji su pored Ministarstvu sigurnosti predati u trajno vlasništvo Državnoj agenciji za istrage i zaštitu BiH, Ministarstvima unutrašnjih poslova 10 kantona u Federaciji BiH te policiji Brčko distrikta BiH. Namjena doniranih računara je korištenje u svrhu poslova koje obavljaju formirani Koordinacioni timovi za borbu protiv trgovine ljudima, te kako bi na što adekvatniji način Kordinatori timova mogli vršiti pupunjavanje statističkog portala. GIZ PaCT projekat je također podržao nabavku 3 laptota i jednog printera kao vid tehničke pomoći Odsjeku za borbu protiv trgovine ljudima.

1.6.3. Obučiti korisnike Informacionog sistema za unos i korištenje podataka

(Institucija nadležna za provođenje: Ministarstvo sigurnosti)

IOM je kroz niz obuka namijenjenih za sve novoformirane lokalne koordinacione timove, kao i očekivane koordinatore u onim kantonima gdje nisu bili formirani timovi, tokom 2020. godine obučio 35 učesnika, predstavnika lokalnih koordinacionih timova na temu korištenja Statističkog portala.

Mjere iz Akcionog plana

Strateški program 1.7. Uskladiti odredbe krivičnog zakonodavstva sa preporukama Vijeća Evrope i Evropske unije

1.7.1. Pokrenuti inicijativu za pristupanje Konvenciji Vijeća Evrope o borbi protiv trgovine ljudskim organima, u skladu sa Zakonom o postupku zaključivanja i izvršavanja međunarodnih ugovora

(Institucija nadležna za provođenje: Ministarstvo pravde BiH)

Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine je, aktom broj: 08-50-138/21 od 18.01.2020. godine, iniciralo pristup Bosne i Hercegovine Konvenciji Vijeća Evrope protiv trgovanja ljudskim organima (Konvencija sastavljena u Santiagu de Compostela, 25. ožujka 2015. godine, a stupila je na snagu 01.03.2018. godine) na način da je, sukladno odredbom članka 4. stavak 5. točka d) Zakona o postupku zaključivanja i izvršavanje međunarodnih ugovora ("Službeni glasnik BiH" br. 29/00 i 323/13), od Ministarstva vanjskih poslova Bosne i Hercegovine, zatražilo mišljenje o pristupu Bosne i Hercegovine Konvenciji Vijeća Evrope protiv trgovanja ljudskim organima.

STRATEŠKI CILJ 2 – PREVENCIJA

Mjere iz Akcionog plana

Strateški program 2.1. Provoditi kampanje podizanja svijesti građana

Polovinom maja 2020. godine započela je implementacija projekta pod nazivom „Unapređenje identifikacije i rezilijencije (potencijalnih) žrtava trgovine ljudima na Zapadnom Balkanu“, koji finansira Njemačko društvo za međunarodnu saradnju GIZ (u okviru regionalnog PaCT projekta). Projekat traje 25 mjeseci i regionalne je prirode, te se provodi u 6 MARRI članica regiona, uključujući Bosnu i Hercegovinu. Projekat ima za cilj da: unaprijedi rezilijenciju grupa u riziku od trgovine ljudima kroz pristup servisima mentalnog zdravlja i psihosocijalne podrške u migrantskim centrima u BiH te ojača kapacitete za identifikaciju potencijalnih žrtava trgovine kroz unapređenje modela mobilne identifikacije, uspostavljanje i operacionaliziranje timova za mobilnu identifikaciju. Projekat doprinosi unapređenju prevencije trgovine ljudima, jačanje domena identifikacije potencijalnih i žrtava trgovine ljudima, te pristup servisima podrške žrtvama, ali i jačanju regionalnog dijaloga, razmjene dobrih praksi i partnerstava između nadležnih institucija sistema i organizacija civilnog društva aktivnih u ovom oblasti.

2.1.1. Provesti opće kampanje podizanja svijesti o problemu trgovine ljudima, uključujući zastupljenost tema rodne perspektive i eliminacije zastupljenosti (stereotipa)

(Institucija nadležna za provođenje: Ministarstvo sigurnosti)

MFS-EMMAUS je u okviru projekata anti-trafiking programa koji se realizira uz donatorsku podršku USAID-a, BAN III/EC, i GIZ-a tokom 2020. godine razvio nekoliko vrsta materijala u vidu postera i letaka u svrhu podizanja svijesti o problemu trgovine ljudima a razvijen je i koncept inovativnog načina za sigurno prijavljivanje rizika i slučajeva trgovine ljudima i za građane/ke BiH ali i za osobe u riziku od trgovine ljudima u okruženju miješanih migracija, sa osobitim fokusom na prevenciju trgovanja maloljetnicima bez pratnje. Pored dostupnosti informacije na zavaničnim jezicima u BiH, posteru su izrađeni i na engleskom, pašto, urdu, farsi i arapskom jeziku kako bi se olakšala komunikacija prema osobama pod rizikom od trgovine, strancima koji su u BiH prisutni u miješanim migracijama.

Udruženje „Novi put“ je uz podršku Trag Fondacije tokom 2020. godine provodilo kampanje podizanja svijesti o problemu trgovine ljudima, s posebnim fokusom na prevenciju trgovine ženama i djecom u svrhu seksualne eksploatacije, proizvodnje pornografskog materijala, prisilnog prosvačenja i prisilnih brakova. Kampanje su provođene na području Zapadno-hercegovačkog kantona (ZHK) i Hercegovačko-neretvanskog kantona. U periodu mart-avgust 2020. godinr, kada su na snazi bile epidemiološke mjere s ciljem suzbijanja pandemije, aktivnosti na podizanju svijesti o navedenim oblicima eksploatacije su se provodile putem web stranice udruženja „Novi put“ te putem društvenih mreža. Kampanje su bile fokusirane na podizanje svijesti građana o trgovini ljudima, njenim oblicima, uzrocima, rizicima i načinu reagiranja u slučajevima prepoznavanja rizičnih situacija i ugroženosti pojedinaca i grupa i obuhvatile su 20.000 direktnih korisnika.

Udruženje „Novi put“ je uz podršku Švajcarske ambasade u periodu juli-decembar 2020. godine provodilo kontinuirane online kampanje na web stranici te na Facebook i Instagram stranicama udruženja, koje su imale za cilj podizanje svijesti o prevladavajućim oblicima nasilja počinjenog nad ženama i djecom i trgovine ljudima tokom pandemije Covid19 te informisanje šire javnosti o mogućnosti dobijanja besplatnih psiho-socijalnih i pravnih usluga u savjetovalištu udruženja. Kampanje su tokom izvještajnog perioda obuhvatile 26.500 direktnih korisnika. Tokom istog perioda u besplatnom savjetovalištu udruženje pružena je besplatna psiho-socijalna i pravna podrška za 112 žena i djece.

Udruženje “Novi put” je uz podršku Ministarstva zdravstva i socijalne zaštite HNK tokom 2020. godine realizovalo projekat pod nazivom „Promovisanje i zaštita dječijih prava i sprječavanje zlostavljanja djece i mladih putem interneta u HNK“ s ciljem podizanja svijesti o trgovini ljudima i sigurnosti djece na internetu. Udruženje „Novi put“ je održalo 10 edukativno-preventivnih predavanja za 212 učenica i učenika. Učenice i učenici su upoznati s najnovijim trendovima trgovine ljudima, a posebna pažnja je posvećena načinima zaštite mladih, naročito djevojaka, od iskorištavanja putem društvenih mreža. Pored učenika, radionicama su prisustvovali pedagozi i nastavnici/profesori, koji su se zbog porasta slučajeva trgovine ljudima i zlostavljanja mladih putem interneta željeli informisati trenutnoj situaciju. Tokom izvještajnog perioda udruženju „Novi put“ se obratilo 17 učenica te 5 učenika uzrasta 10-17 godina kojima je pružena direktna psiho-socijalna podrška usljed zlostavljanja putem društvenih mreža od strane anonimnih osoba ili osoba koje su se koristili lažnim profilima, te fizičkog i vrebalnog zlostavljanja. U okviru projekta vršena je distribucija informativnih materijala putem uličnih kampanja, te je oko 2000 građana dobilo promotivne materijale i informacije o iskorištavanju djece putem interneta i u lancu trgovine ljudima te načinima na koje šira zajednica može doprinjeti podizanu svijesti i sprječavanju navedenih problema. Tokom izvještajnog perioda zaprimljeno je 84 poziva na liniju za pomoć. Zahvaljujući promociji linije za pomoć u školama na području Mostara, većina poziva se odnosila na upite o načinima zaštite od iskorištavanja djece i mladih putem interneta, međutim ubrzo nakon proglašenja pandemije porastao je broj poziva koji su se odnosili na prijave nasilja u porodici.

U izvještajnom periodu IOM je podržao izradu i štampanje informativnih materijala/postera koji su distribuirani svim lokalnim koordinacionim timovima (10 kantonalnih, 1 u BD i 6 regionalnih timova u RS) u BiH tokom kampanje obilježavanja Evropskog dana borbe protiv trgovine ljudima. Takođe, u isu svrhu je izrađena i plasirana kampanja na društvenim mrežama s ciljem podizanja svijesti o različitim oblicima trgovine ljudima prisutna u BiH te je ista tokom sedam dana plasirana na društvenim mrežama, sa skoro 8000 pregleda.

2.1.2. Obilježavati Evropski dan borbe protiv trgovine ljudima

(Institucija nadležna za provođenje: Ministarstvo sigurnosti)

Ministarstvo sigurnosti BiH, u skladu sa Strategijom suprostavljanja trgovini ljudima u BiH 2020-2023 i Programom obilježavanja značajnih datuma iz oblasti ljudskih prava u BiH za 2020. godinu zaduženo je za obilježavanje 18. oktobra, Evropskog dana borbe protiv trgovine ljudima. U skladu sa tim Ministarstvo je objavilo Javni poziv za partnerske nevladine organizacije da dostave projektne prijedloge koje se odnose na obilježavanje 18. oktobra a na temu “Podizanje svijesti javnosti o trgovini ljudima u migracionim tokovima. Za

obilježavanje 18. oktobra, Evropskog dana borbe protiv trgovine ljudima, Ministarstvo sigurnosti BiH je iz svog budžeta izdvojilo sredstva u iznosu od 10.000,00 KM.

Fondacija „Lara” je uz podršku Ministarstva bezbjednosti Bosne i Hercegovine, u saradnji sa svim organizacijama članicama Mreže RING, a u direktnom partnerstvu sa Udruženjem žena Romkinja „Bolja budućnost” Tuzla, Udruženjem „HO Horizonti” Tuzla, Udruženjem „Novi put” Mostar i Udruženjem „Žene sa Une” Bihać provela kampanju „Podizanje svijesti javnosti o trgovini ljudima u migracionim tokovima”. U okviru kampanje čiji je povod bio obilježavanje 18. oktobra, Evropskog dana borbe protiv trgovine ljudima, održana su dva javna časa, u Bijeljini i Tuzli, konferencija za medije u Sarajevu, kao i tematska TV emisija na Radio-televiziji Unsko-sanskog kantona. Javni čas u Bijeljini je održan na Pravnom fakultetu Univerziteta Istočno Sarajevo. U emisiji TV Unsko-Sanskog kantona „Razgovori sa povodom” razgovaralo se o razlici između trgovine ljudima i krijumčarenja, zakonskoj regulativi, radu centara za socijalni rad sa djecom iz migrancke populacije kao i projektima kojima bi se uticalo na poboljšanje situacije na terenu. Udruženje žena Romkinja „Bolja budućnost” grada Tuzla u saradnji sa Udruženjem "HO Horizonti" Tuzla je organizovalo Javni čas na istu temu. Kroz kampanju se ukazalo na savremene izazove i rizike trgovine ljudima koje donose masovne migracije preko teritorije Bosne i Hercegovine. Ovi izazovi su postali kompleksniji pojavom pandemije virusa Covid -19 i postavili su nove prioritete u prevenciji i suzbijanju trgovine ljudima. Zbog toga smo obilježavanje 18. oktobra ove godine iskoristili da pošaljemo snažniju poruku da je trgovina ljudima kršenje osnovnih ljudskih prava i da se samo kroz zajedničko djelovanje svih relevantnih aktera u procesu – institucija, domaćih i međunarodnih nevladinih organizacija i tijela, možemo efikasno suprotstaviti ovoj pojavi.

Na konferenciji za novinare, organizovanoj u Sarajevu u petak 16. oktobra, istaknuto je da trgovina ljudima predstavlja teško krivično djelo kršenja osnovnih ljudskih prava čemu se institucije vlasti sa svim raspoloživim mehanizmima i u partnerstvu s međunarodnim i organizacijama civilnog društva, moraju odlučno suprotstaviti, da je važno ukazati građanima na rizike trgovine ljudima u uslovima migracija i potrebu poštovanja ljudskih prava migranata, da su migracije ljudsko pravo i zajedno sa vladinim službama naša je namjera da poručimo građanima da je nedopustivo da se ranjiv položaj izbjeglica i migranata koristi za krijumčarenje, eksploataciju i trgovinu ljudima i da je važno da sve policijske strukture ove pojave istraže i zaustave, a počiniocima kazne. Konferenciju su uz podršku Ministarstva bezbjednosti BiH i državnog koordinatora za borbu protiv trgovine ljudima u BiH organizovali Fondacija „Lara”/Mreža RING, Međunarodna organizacija za migracije IOM i Međunarodni forum solidarnosti-EMMAUS kroz projekt finansiran od strane Agencije za međunarodni razvoj Vlade Sjedinjenih američkih država USAID BiH i Zajednički program Evropske unije i Vijeća Evrope “Horizontal Facility za Zapadni Balkan i Tursku 2019-2022”.

Kordinacioni tim Brčko distrikta BiH obilježio je Evropski dan borbe protiv trgovine ljudima, gdje je na Trgu Mladih u Brčkom postavljen štand i podijeljen je promotivni material vezano za obilježavanje navedenog dana.

2.1.3. Obilježavati svjetski dan borbe protiv trgovine ljudima trgovine ljudima (Institucija nadležna za provođenje: Ministarstvo sigurnosti)

S ciljem podizanja svijesti javnosti o trgovini ljudima i pravima žrtava, kao i u svrhu ukazivanja na dostupne alate koji mogu pomoći državnim organima vlasti da se na efikasan način bore protiv trgovine ljudima, Misija OSCE u BiH je od 30. jula 2020. godine organizovala kampanju putem društvenih medija na službenoj Facebook stranici Misije OSCE-a u BiH i na svom Twitter računu, kako bi obilježila Svjetski dan borbe protiv trgovine ljudima.

Udruženje „Novi put“ je uz podršku Mreže RING na području Hercegovine realizovalo kampanju povodom obilježavanja 2. decembra – Međunarodnog dana borbe za ukidanje ropstva. Kako bi podigli svijest šire javnosti o svim oblicima modernog ropstva s ciljem sprječavanja porasta te ohrabrivanja šire javnosti i potencijalnih žrtava da prijave potencijalne slučajeve, udruženje „Novi put“ je realizovalo takmičenje za učenike/ce srednjih škola na području HNK za najbolji leterarni rad na temu „Moderno ropstvo“. Komisija je odabrala dva najbolja rada i pobjednicima su uručene prigodne nagrade na dan obilježavanja Međunarodnog dana za ukidanje ropstva. Tokom realizacije online kampanje s ciljem obilježavanja Međunarodnog dana borbe za ukidanje ropstva ciljne grupe su bile učenici/ce osnovnih i srednjih škola na području HNK, kao i osobe starosti od 18-45 godina, koji su potencijalni tražioci posla van granica BiH. Ulična kampanja i podjela informativnih materijala na području Grada Mostara je održana 02.12.2020. godine, na dan obilježavanja Međunarodnog dana za ukidanje ropstva, tokom koje je podijeljeno 500 brošura, 500 naljepnica te je istaknuto 20 postera, kako bi se podigla svijest o oblicima modernog ropstva na koje su BiH državljani najranjiviji te sprječili potencijalni slučajevi eksploatacije, ali i motivisale potencijalne žrtve da prijave slučajeve eksploatacije i zatraže pomoć. Medijska kampanja povodom obilježavanja Međunarodnog dana za ukidanje ropstva je privukla veliki broj medija, što je u znatnoj mjeri doprinjelo da se šira javnost i van područja implementacije projekta upozna s trenutnom situacijom po pitanju modernog ropstva, načinima vrbovanja i zaštite.

2.1.4. Provesti kampanje podizanja svijesti o problemu trgovine ljudima za pojedine oblike eksploatacije i specifične rizične grupe (Institucija nadležna za provođenje: Ministarstvo sigurnosti)

Putem grafičkih prikaza na posterima o rizicima od trgovine i načinima zaštite i prijavljivanja koji su razvijeni na jezicima kojima se služi populacija osoba u riziku unutar miješanih migracija u BiH posebna pažnja je data ne prevenciju trgovine djecom bez pratnje te drugim ranjivim migrantskim skupinama. Poster, koje je u okviru svog antitrafiking programa razvio MFS-EMMAUS, će se uz pomoć Odsjeka za borbu protiv trgovine ljudima, Granične policije i Službe za poslove sa strancima nastaviti dijeliti na graničnim prijalazima, migrantskim centrima, trenskim uredima Službe za poslove sa strancima ali će se sve učiniti da i na druge načine budu vidljivi i da informacije budu dostupnima za ovu specifičnu populaciju.

Jedna od aktivnosti projekta Vijeća Evrope HF20 je i dodjela bespovratnih sredstava za nevladine organizacije sa ciljem implementacije kampanja podizanja svijesti na temu trgovine ljudima. Posljednja dva mjeseca 2020. godine obilježila je i finalizacija dvije kampanje za podizanje svijesti o trgovini ljudima u svrhu radne eksploatacije u BiH, koje su, kao primatelji bespovratnih sredstava od projekta HF20 provodile nevladine organizacije Fondacija "Lara" i Udruženje "Ja bih u EU". Kroz javne rasprave, ulične akcije, kreirane video materijale, konferencije, kampanje na društvenim mrežama, distribuciju promotivnih materijala itd, nevladine organizacije "Lara" i "Ja bih u EU" uspjele su animirati širu javnost i podijeliti korisne informacije o ovom modernom ropstvu. Najveći rezultat ovih kampanja, uz konkretne rezultate navedene u njihovom izvještaju (realizovano oko 30 aktivnosti; preko milion pregleda sadržaja kampanja na online platformama

(e-citati, video prezentacije, aplikacija na google play (android module) itd); najmanje 110 ljudi direktno učestvovalo u javnim debatama; 666 ljudi učestvovalo u provedenim anketama, itd), je animiranje javnosti i jačanje saradnje između nevladinog sektora i vladinih institucija. (NGO Lara – video prezentacija i Kampanja „Provjeri Prvo“ – 3 video prezentacije).

Udruženje „Novi put“ je uz podršku Mreže RING na području HNK i ZHK realizovalo lokalnu antitrafiking kampanju pod nazivom „Poznajesh li svoja radnička prava?“, usmjerenu na informisanje građana/ki o njihovim radničkim pravima s ciljem sprječavanja manipulacije od strane poslodavaca, podizanje svijesti o povećanom riziku od trgovine ljudima u svrhu radne eksploatacije u uslovima pandemije, kao i pružanja direktne psihološke i pravne pomoći za ostvarivanje radnih prava, dok su putem linije za pomoć pružane informacije o sigurnoj i legalnoj migraciji. Ciljne grupe su bile osobe starosti od 20-60koje su dobile otkaz usljed pandemije kako bi se zaštitila njihova radnička prava, kao i svi zainteresovani za odlazak na rad u inostranstvo, s ciljem sprječavanja trgovine ljudima. 113 osoba se direktno obratilo Udruženju za savjet i pomoć, od čega su njih 90 bile žene i djevojke, a njih 13 su bili muškarci.

Mjere iz Akcionog plana

Strateški program 2.2. Provoditi socijalne, ekonomske i druge mjere za rizične grupe

Strateški program 2.5. Unaprijediti prevenciju trgovine djecom

Kroz komponentu projekta posvećenu jačanju rizičnih skupina, s posebnim fokusom na osobe u migracijskim tokovima, a naročito maloljetnike bez pratnje World Vision BiH realizuje čitav spektar informativnih, edukativnih, umjetničko-sportsko-rekreativnih i okupacionih aktivnosti koje doprinose osnaživanju ovih grupa njihovoj boljoj informisanosti o rizicima, oblicima trgovine ljudima te dostupnim servisima podrške. U bliskoj saradnji sa upravama kampova, Službom za strance Ministarstva sigurnosti BiH, samo u prva tri mjeseca realizacije ove komponente projekta (oktobar-decembar) podržano je 2665 osoba, od kojih 2229 (uključujući 1834 maloljetnika/ca bez pratnje) primilo je psihosocijalnu podršku i pohašalo edukativno-okupacione sesije u 2 ciljna kampa – Blažuj i Ušivak. Ukupno 432 osobe (uključujući 330 maloljetnika/ca bez pratnje) primili su informacije o uslugama koje u kampovima pružaju vladine institucije i nevladine organizacije, uključujući medicinsku i pravnu pomoć.

MFS-EMMAUS je u prihvatnom centru, na temelju protokola sklopljenim sa Ministarstvom sigurnosti, UNHCR-om i Save the Children, tokom 2020. godine izvršio 91 prijem za zbrinjavanje maloljetnika bez pratnje u migracijskim tokovima.

Kroz razvijenu mrežu saradnika na rizičnim terenskim lokacijama, Udruženje „Zemlja djece u BiH“ je u toku 2020. godine identifikovalo i uz reagovanje nadležnih institucija blagovremeno spriječilo četiri (4) prinudna nedozvoljena maloljetnička braka sa djevočicama mlađim od 14 godina. U okviru aktivnosti Savjetovaništa Dnevnog centra za djecu u riziku na polju borbe protiv trgovine ljudima, ukupno je obavljeno 170 individualnih i 34 grupnih razgovora sa roditeljima i djecom koja dolaze iz rizičnih skupina. Akcenat je stavljen na maloljetničke brakove i ekonomsku eksploataciju djece. Nakon savjetovanja, u toku 2020. godine, Udruženje je zaprimilo dvije prijave roditelja sa sumnjom na trgovinu ljudima kroz vrbovanje djece za sklapanje izvanbračne zajednice.

Mobilni tim za prevenciju prosjačenja, zloupotrebe djece i drugih vidova eksploatacije za područje Grada Tuzle kojeg čine socijalni radnik Udruženja "Zemlja djece u BiH", socijalni radnik Centra za socijalni rad Tuzla i službenik mjesno nadležne policijske uprave tokom 2020. godine sproveo je pet planskih akcija na području Grada Tuzle gdje je evidentirano ukupno 29 lica u prosjačenju, od toga 6 odraslih i 23 djece (9Ž/11M i 3 bebe). Ove akcije rezultirale su zbrinjavanjem 10 djece (7Ž i 3M) u kantonalno Prihvatilište za djecu/žrtve nasilja ili prosjačenja i radne eksploatacije.

Paralelno, u okviru projekta "Jačanje lokalnih kapaciteta za borbu protiv trgovine ljudima u BiH", Zemlja djece u BiH je započela proces izrade Protokola za suzbijanje prosjačenja i drugih oblika eksploatacije djece kako bi se ojačao referalni mehanizam na lokalnom nivou te je proces započet u 7 općina u BiH od ukupno planiranih 30 općina, pet zajednica u Tuzlanskom kantonu: Lukavac, Gračanica, Banovići, Tuzla i Kalesija; te u Bosansko-podrinjskom kantonu Goražde i Brčko distriktu. Održano je ukupno 13 radionica, kojim su obuhvaćena 93 učesnika (Ž 57) i (M 36). Proces izrade i potpisivanja Protokola okončan je u jednoj lokalnoj zajednici (Lukavac) dok je u četiri lokalne zajednice finaliziran tekst dokumenta (Tuzla, Banovići, Gračanica i Kalesija). U preostalim zajednicama, Brčko distrikt i Bosansko-podrinjskom kantonu Goražde, izrada samog nacrtu teksta Protokola je prolongirana za naredni period.

2.2.1. Uskladiti aktivnosti sa tematskim strateškim dokumentima (Akcioni plan za Rome i drugi)

(Institucija nadležna za provođenje: Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice)

Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine je u toku 2020. godine pokrenulo aktivnosti na izradi Akcionog plana za inkluziju/uključenje Roma u BiH za 2021-2025 godinu. Definisani su ciljevi i mjere novog APR po prioritetskim oblastima (civilne registraciju Roma, antidiskriminaciju i antigypsyism, stambeno zbrinjavanje, zapošljavanje, zdravstvo i obrazovanje). Navedeni Akcioni plan je finaliziran i u narednom periodu će biti upućen na mišljenje i usvajanje od strane Vijeća ministara BiH.

Namjera World Visona BiH i projektnog tima partnera Kali Sara-RIC jeste da se osigura uključenost i angažman predstavnika romskog nevladinog sektora u proces odlučivanja po pitanju rješavanja problema u suprotstavljanju trgovini ljudima te aktivnim učešćem u romskim zajednicama s ciljem podizanja svijesti o pitanjima trgovine ljudima i identifikacije potencijalnih žrtava. Kako bi se unaprijedili njihovi kapaciteti, krajem oktobra 2020. godine je organizovan dvodnevni trening za 19 romskih predstavnika/medijatora iz općina 5 kantona, Brčko distrikta i Republike Srpske. Pored ovoga, tokom oktobra i decembra, Kali Sara-RIC je sa područja 5 općina Hercegovačko-neretvanskog kantona i 1 općine sa područja Republike Srpske realizovala 11 sastanaka sa predstavnicima policije i centra za socijalni rad s ciljem razmjene informacija o izazovima sa kojima se susreću kada je u pitanju trgovina ljudima sa posbnim fokusom na dječije prosjačenje, radnu eksploataciju i maloljetničke brakove. Također, u decembru je realizovana radionica koja je okupila 16 predstavnika policije i centara za socijalni rad iz 5 općina Hercegovačko-neretvanskog kantona i 1 općine sa područja Repiblike Srpske (Konjic, Jablanica, Stolac, Čapljina, Mostara i Trebninja) na temu „Izazovi u borbi protiv trgovine ljudima, uključujući prisilan rad, prosjačenje, rane brakove i druge oblike trgovine ljudima”. Pored sastanaka sa predstavnicima institucija Kali Sara je u mjesecu oktobru održala i 3 sastanka sa predstavnicima romske zajednice sa ciljem podizanja svijsti o problemu trgovine ljudima sa posebnim fokusom na dječije prosjačenje, radnu eksploataciju i maloljetničke brakove.

U cilju integrisanja rodne perspektive i promocije ravnopravnosti spolova u aktivnostima i odgovorima protiv trgovine ljudima, Projekat Vijeća Evrope je sproveo rodnu analizu u oblasti borbe protiv trgovine ljudima u Bosni i Hercegovini. Analiza je obuhvatila procjenu, ocjenu i davanje konkretnih preporuka u vezi s uključivanjem rodne perspektive u provedbu aktivnosti i njihovim odrazom na rezultate i ishode projekata. Analiza je završena u aprilu 2020. godine. Rodna analiza je usmjerena na trgovinu ljudima u Bosni i Hercegovini, naročito u pogledu radne eksploatacije i trgovine djecom. Analiza je utvrdila postojeće rodne nejednakosti u oblasti borbe protiv trgovine ljudima i razlike na svim nivoima (na lokalnom nivou, na nivou institucionalnih i nacionalnih politika). Korištena je za predlaganje poboljšanih prilagođenih mjera tokom izrade lokalnih akcionih planova za poboljšanje rodne ravnopravnosti žena i muškaraca putem planiranih intervencija.

Mjere iz Akcionog plana

Strateški program 2.4. Unaprijediti prevenciju prisilnog rada

U 2020. godini, Misija OSCE-a je nastavila sa pružanjem pomoći jačanju odgovora države na trgovinu ljudima, a posebno u vezi sa izazovima nastalim kao posljedica pandemije i mjera poduzetih za njeno suzbijanje. Misija je prevela na službene jezike BiH i distribuirala Izjavu i preporuke Ureda specijalnog predstavnika i koordinatora OSCE-a za borbu protiv trgovine ljudima u vezi sa pandemijom COVID-19 i trgovinom ljudima. S ciljem jačanja kapaciteta BiH za efikasnu prevenciju trgovine ljudima u svrhu radne eksploatacije, Misija je prevela publikaciju Ureda specijalnog predstavnika i koordinatora OSCE-a za borbu protiv trgovine ljudima pod nazivom „Model smjernica o vladinim mjerama za sprečavanje trgovine ljudima u svrhu radne eksploatacije u lancima snabdijevanja“.

2.4.2. Uspostaviti mehanizam informisanja radnika o legalnim i sigurnim mehanizmima odlaska na rad u inostranstvo i dobijanja pomoći

(Institucija nadležna za provođenje: Agencija za rad i zapošljavanje BiH)

Agencija za rad i zapošljavanje BiH je uspostavila mehanizam informisanja radnika o legalnim i sigurnim radnim migracijama. Mehanizam se sastoji iz nekoliko djelova. Prvi i osnovni dio, namjenjen svim radnicima migrantima jeste web stranica Agencije za rad i zapošljavanje BiH, gdje se nalaze detaljne informacije o načinu odlaska na rad u inostranstvo. Od 2018. godine BiH je putem Agencije za rad i zapošljavanje je članica Inicijative Dunavski kompas, te se na stranici Agencije nalaze posebni podaci za radne migracije za 8 država članova dunavske regije u koje građani BiH najviše migriraju. Drugi dio mehanizma se odnosi na posredovanje u zapošljavanju putem međudržavnih sporazuma i ugovora o posredovanju u zapošljavanju. Sve potrebne informacije o načinima odlaska na rad u Državama sa kojima imamo zaključene sporazume i ugovore o posredovanju u zapošljavanju nalaze se na web stranici agencije, te 100% svih radnika koji su uključeni u posredovanje dobiju sve potrebne informacije o odlasku na rad u inostranstvo, te o načinima eventualne zaštite svojih prava, na način da ih se informiše o tim stvarima kada dodju u prostorije Agencije za rad i zapošljavanje.

Udruženje “Novi put” u funkciji ima telefonsku liniju za pružanje inicijalne pomoći potencijalnim i stvarnim žrtvama trgovine ljudima, dalje upućivanje, kao i za pružanje informacija o sigurnoj i legalnoj migraciji, provjeru sumnjivih oglasa, čije funkcionisanje je podržano od

strane Trag Fondacije. Zbog pogršane ekonomske situacije u zemlji usljed izbijanja pandemije uzrokovane virusom Covid19, porastao je broj poziva na liniju s ciljem traženja informacija o mogućnostima zapošljavanju u inostranstvu u okolnostima pandemije.

2.4.3. Pružati konzularnu zaštitu državljanima BiH izloženih radnoj eksploataciji na poslovima u inozemstvu (naročito sezonskim te radnicima u turističkim destinacijama)

(Institucija nadležna za provođenje: Ministarstvo vanjskih poslova BiH)

U izvještajnom periodu nije bilo zahtjeva za pružanje konzularne zaštite od strane državljanina BiH u inostranstvu, po ovom osnovu.

2.4.4. Uspostaviti mehanizam monitoringa sporazuma o kretanju radne snage te uključiti teme prevencije prisilnog rada

(Institucija nadležna za provođenje: Agencija za rad i zapošljavanje BiH)

U svim postojećim međudržavnim sporazumima o zapošljavanju radnika iz BiH u inostranstvu (Slovenija, Srbija, Katar) te dogvoru o posredovanju osoba sa završenom srednjom medicinskom školom u SR Njemačku postoji ugrađena odredba o monitoringu sporazuma. Konkretno trenutno se implementiraju sporazum sa Slovenijom i dogovor sa Njemačkom. U sporazumu sa Slovenijom postoji mehanizam međudržavne komisije za monitoring sporazuma iako se Komisija treba sastajati na godišnjoj osnovi to zbog pandemije virusa Covid 19 u 2020. godini nije bio slučaj, ali umjesto sastanka informacije su se razmjenjivale elektronskim putem između svih aktera, te je nastavljeno putem web stranice Agencije informisanje radnika migranata koji su otišli u Sloveniju o uslovima rada, boravka te i načina zaštite svojih prava. Treba istaći da već treću godinu za redom Agencija za rad i zapošljavanje BiH ima saradnju sa sindikatima u Sloveniji i da na osovu ove mreže naši radnici dobivaju besplatnu pravnu pomoć ukoliko im je potrebna. Također, u Sloveniji se periodično organizuju posjete poslodavcima koji zapošljavaju naše radnike. U Njemačkoj redovno su se provodile periodične posjete našim radnicima, ali zbog pandeije COVID 19 to u 2020. godini nije bio slučaj, pa su se informacije razmjenjivale elektronskim putem, te su se održavali online sastanci sa ciljem praćenja provedbe dogovora. Također, svi radnici za koje je rađeno posredovanje su i putem web stranice i lično dobili sve potrebne informacije o uslovima rada i boravka u SR Njemačkoj, te o načinima traženja pravne zaštite ukoliko je potrebno.

2.4.5. Izvršiti obuke inspektora rada na temu prevencije prisilnog rada

(Institucija nadležna za provođenje: Agencija za rad i zapošljavanje BiH)

Međunarodna organizacija za migracije u BiH je u saradnji sa Ministarstvom sigurnosti BiH u januaru 2020. godine organizovala sektorsku obuku za predstavnike inspektorata rada iz cijele Bosne i Hercegovine sa fokusom na ulogu i značaj ovih institucija u identifikaciji i postupanju sa (potencijalnim) žrtvama trgovine ljudima i sa posebnim osvrtom na pravila i procedure u postupanju ovih institucija sa (potencijalnim) žrtvama trgovine. Obuci je prisustvovalo ukupno 29 inspektora ispektora rada.

Obuka o trgovini ljudima u svrhu radne eksploatacije, pripremljena u skladu sa preporukama i nalazima „Istraživanja o trgovini ljudima u svrhu radne eksploatacije u BiH“, organizirana je u periodu 15-17. decembar 2020. godine od strane Vijeća Evrope za 31 učesnika, od toga 8 inspektora rada, 8 policijskih službenika; 4 predstavnika Ministarstva sigurnosti (Odsjek za borbu protiv trgovine ljudima), jednog

predstavnik Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta BiH, Hercegovačko-neretvanskog kantona, 6 predstavnika međunarodnih organizacija, 3 predstavnika nevladinih organizacija, po jednog predstavnika iz Sindikata Republike Srpske i Centra za socijalni rad i 2 predstavnika Agencije za rad i zapošljavanje BiH. Cilj treninga bio je povećati znanje i kapacitete profesionalaca za otkrivanje i upućivanje potencijalnih žrtava trgovine ljudima i istragu slučajeva trgovine ljudima istodobno štiteći prava žrtava u skladu sa standardima Konvencije Vijeća Evrope o borbi protiv trgovine ljudima. Predavači su bili domaći i međunarodni stručnjaci, konsultanti Vijeća Evrope i inspektor rada. Učesnici su imali priliku razgovarati o pitanjima koja se odnose na prevenciju i borbu protiv trgovine ljudima i prisilnog rada i zaštitu žrtava trgovine ljudima, u svjetlu međunarodnog i nacionalnog pravnog okvira, prakse Europskog suda za ljudska prava, Državni referalni mehanizam za identifikaciju i pomoć žrtvama trgovine ljudima i rodne aspekte fenomena na polju radne eksploatacije.

STRATEŠKI CILJ 3 – KRIVIČNO GONJENJE

Mjere iz Akcionog plana

Strateški program 3.1. Intenzivirati krivična gonjenja učinilaca krivičnih djela trgovine ljudima

U svrhu jačanja kapaciteta domaćih organa vlasti za provođenje efikasnih istraga trgovine ljudima, Misija OSCE-a je omogućila pristup sljedećim publikacijama na službenim jezicima BiH: „Priručnik za provođenje istraga u predmetima trgovine ljudima“ i „Praćenje tokova novca: Sažeti prikaz publikacija i detaljni vodič za finansijske istrage u vezi sa trgovinom ljudima“.

3.1.1. Izvršiti imenovanja specijalizovanih tužilaca i istražitelja za borbu protiv trgovine ljudima

(Institucija nadležna za provođenje: Tužilaštvo BiH, Ministarstvo sigurnosti, Granična policija, Državna agencija za istrage i zaštitu, Direkcija za koordinaciju policijskih tijela, Služba za poslove sa strancima)

Početkom 2020. godine formirana je Mreža specijalizovanih tužilaca i istražilaca u Bosni i Hercegovini. U Mrežu specijalizovanih tužilaca i istražilaca u Bosni i Hercegovini kao kontakt osobe su nominovane: 21 tužilac i 27 istražilaca. Održana su dva online sastanka Mreže na kojima je razmjenjen veći broj informacija i operativnih aktivnosti.

Mjere iz Akcionog plana

Strateški program 3.2. Povećati kapacitete agencija za provođenje zakona, tužilaštava i sudova za efikasno krivično gonjenje počinilava krivičnih djela trgovine ljudima i povezanih krivičnih djela i zaštitu žrtava trgovine ljudima

Međunarodna organizacija za migracije (IOM) Misija u BiH, je u toku 2020. godine, u saradnji sa US DoJ/OPDATOM i Uredom Glavnog tužitelja BiH, podržala održavanje dva virtualna sastanke neformalne mreže specijaliziranih tužilaca i istražilaca. Konkretno, 18. juna 2020. godine je održan virtualni sastanak imenovanih specijaliziranih tužilaca, koji je istovremeno bio i konstitutivni sastanak imenovanih tužilaca. Sastanak je otvorio ambasador SAD u BiH, šef misije IOM BiH, te Glavna tužiteljica BiH. Sastanku je prisustvovalo je 45 učesnika. Slijedom navedenog sastanka, prvi konstituirajući sastanak neformalne mreže policajaca i istražilaca je održan 24. jula 2020. putem Cisco WebEx platforme. Učesnici su imali priliku razgovarati o perspektivi borbe protiv trgovine ljudima u BiH i identifikovali su sljedeće oblasti u kojim je potrebno poboljšati stanje: bolja identifikacija, intenzivnije krivično gonjenje i pomoć žrtvama. Ukupno je prisustvovalo 37 učesnika.

3.2.3. Unaprijediti kapacitete agencija za provođenje zakona, tužilaštava i sudova kroz stručne obuke i simulacije *(Institucija nadležna za provođenje: Ministarstvo sigurnosti)*

Misija OSCE-a je podržala aktivnosti Centara za edukaciju sudija i tužilaca (CEST). U saradnji sa CEST-ovima, Misija je 28. februara organizovala obuku u Banjaluci, sa fokusom na trgovinu ljudima i najbolje prakse u provođenju istraga i krivičnih postupaka u predmeta trgovine ljudima. Nekih 25 tužilaca i sudija iz cijele Bosne i Hercegovine (BiH) dobilo je priliku da usavrši vještine potrebne za procesuiranje predmeta trgovine ljudima kroz diskusije o najnovijim primjerima iz sudske prakse. Osim toga, Misija i CEST-ovi su 2. juna organizovali online seminar na temu trgovine ljudima, sa naglaskom na najbolje prakse u procesuiranju krivičnih djela povezanih sa trgovinom ljudima. Online seminaru prisustvovalo je 64 učesnika - 34 žene i 30 muškaraca.

U svojim širim naporima u unapređenju identifikovanja i pružanja pomoći žrtvama trgovine ljudima u kontekstu mješovitih migracija, Misija OSCE je 26. i 29. juna organizovala dvodnevni online seminar pod nazivom "Trgovina ljudima u mješovitim migracijskim tokovima" u saradnji sa Uredom specijalnog predstavnika i koordinatora OSCE-a za borbu protiv trgovine ljudima, UNICEF-om, UNHCR-om i Međunarodnom organizacijom za migracije (IOM). Ovaj online seminar je omogućio zaposlenicima relevantnih međunarodnih organizacija da se upoznaju sa ključnim konceptima, izazovima i pristupima trgovini ljudima u kontekstu migracija, uzimajući u obzir i domaću i međunarodnu perspektivu. Kroz analizu slučajeva iz prakse, učesnici su usavršili svoje sposobnosti za prepoznavanje indikatora pomoću kojih se identifikuju potencijalne žrtve trgovine ljudima unutar mješovitih migracijskih tokova.

Zajedno sa drugim domaćim i međunarodnim partnerima, Misija OSCE je podržala organizaciju panela na temu trgovine ljudima u sklopu 13. tužilačke konferencije koja je ove godine održana u online formatu 8. i 9. oktobra. Ukupno 33 učesnika (10 muškaraca i 23 žene) usavršilo je svoje znanje iz oblasti sudske prakse Evropskog suda za ljudska prava iz oblasti borbe protiv trgovine ljudima; novina u domaćem zakonodavnom okviru i sudskoj praksi; trgovine ljudima u svrhu radne eksploatacije; problema vezanih za trgovinu djece i mješovitim migracijama, te komparativnih iskustava u borbi protiv trgovine ljudima. U okviru navedenog panela, Međunarodna organizacija za migracije je bila pokrovitelj sesije na temu "Tradicija i običajno pravo kao prepreka pravilnoj identifikaciji trgovine ljudima među ranjivim kategorijama – izazovi u identifikaciji žrtava trgovine ljudima u mješovitim migracijskim tokovima".

U svrhu obilježavanja Svjetskog dana djece 20. novembra, Misija OSCE je organizovala online seminar za preko 80 učesnika iz BiH i regiona, uključujući nosioce pravosudnih funkcija, predstavnike izvršne i zakonodavne vlasti, obrazovnih institucija, pružatelja socijalne zaštite, organizacija za građanska prava i branitelja ljudskih prava, koji su učestvovali u diskusiji o tome kada dječji brakovi postaju trgovina ljudima. Učesnici su razgovarali o djelotvornosti domaćih i međunarodnih zakonodavnih okvira u zaštiti od trgovine ljudima i ranih/prisilnih brakova, kao i zaštiti žrtava pred domaćim i međunarodnim nadležnim tijelima. Online seminar istakao je činjenicu da djevojčice iz siromašnih porodica često postaju žrtve organizovanih kriminalnih grupa, koje eksploatišu prisilno udate djevojčice u svrhu počinjenja kriminala, prosjačenja i prostitucije. Osim toga, kriza izazvana pandemijom COVID-19 vjerovatno će dovesti do povećanog broja ranih brakova, jer porodice u siromašnim zajednicama mogu vidjeti mogućnost da udaju svoje kćeri kao sredstvo za preživljavanje u nedostatku adekvatne podrške društva. Online seminar je okončan setom preporuka upućenih nadležima organima vlasti u svrhu unapređenja ukupnog odgovora na problem dječjih brakova i trgovine ljudima.

IOM BiH je tokom 2020. godine organizovao dvije sektorske obuke na temu jačanja kapaciteta agencija za proaktivnu identifikaciju, istrage i procesuiranje krivičnog djela trgovine ljudima. Ukupno 22 policijska službenika, koji su imenovani kao ključni akteri i nosioci međuagencijske saradnje za borbu protiv trgovine ljudima na svim nivoima vlasti, su prošli specijaliziranu obuku za proaktivnu identifikaciju žrtava trgovine ljudima kao i jačanje policijske saradnje s ciljem sprovođenja istraga i krivičnog gonjenja počinitelaca ovog djela. Obuka je organizovana 29. i 30. septembra 2020. godine u saradnji sa Odsjekom za borbu protiv trgovine ljudima.

Dana 18. i 19. novembra 2020. godine u saradnji sa Centrom za edukaciju sudija i tužilaca (CEST FBiH) i Centrom za edukaciju sudija i javnih tužilaca Republike Srpske (CEST RS) organizovana prva po redu od dvije intersektorske obuke usmjerene na jačanje kapaciteta za nosioce pravosudnih funkcija i predstavnike agencija za sprovođenje zakona u oblasti borbe protiv trgovine ljudima pod nazivom: „Trgovina ljudima - Izazovi u otkrivanju i procesuiranju složenih krivičnih djela protiv ljudskog dostojanstva”. Predavači na obuci su bili sudija Suda BiH, tužiteljica Tužilaštva BiH, istražitelj SIPA-e i koordinator lokalnog koordinacionog tima Tuzlanskog kantona. Učesnicima je predstavljena praksa Suda BiH u ovoj oblasti, istražni aspekte borbe protiv trgovine ljudima i iskustva u krivičnom gonjenju u slučajevima ugovorenih brakova. Fokus drugog dana obuke bio je usmjeren na omogućavanje intersektorske razmjene informacija sa ciljem unapređenje procesa istraga i prikupljanja dokaza u složenim predmetima trgovine ljudima.

U saradnji sa Centrima za edukaciju sudija i tužilaca FBiH i RS, Vijeće Evrope realiziralo je tri online obuke o trgovini ljudima za pravne stručnjake, putem specijalizirane web platforme Vijeća Evrope za obuku pravnih stručnjaka HELP. Prilagođena specifičnim potrebama pravnih stručnjaka u Bosni i Hercegovini i pravnom okviru, ova online obuka ima za cilj povećati sposobnost pravnih stručnjaka za otkrivanje, identificiranje, istragu, procesuiranje i osuđivanje slučajeva trgovine ljudima i zaštitu prava žrtava u skladu sa standardima Konvencije Vijeća Evrope o borbi protiv trgovine ljudima. Obuke o trgovini ljudima završene su u periodu mart-august 2020. godine, za pravne stručnjake; za članove mreže specijaliziranih tužitelja i istražitelja i nevladinih organizacija; te za profesore i studente relevantnih fakulteta. Učesnici su bili predstavnici osnovnih i okružnih sudova, tužilaštava, pravnog i kriminološkog fakulteta, međunarodnih organizacija, nevladinih organizacija, kantonalnih ministarstava unutarnjih poslova, inspektorata itd. iz cijele Bosne i Hercegovine (oba entiteta i Brčko Distrikt uključen). Od 80 upisanih polaznika, 53 su uspješno završila obuku.

STRATEŠKI CILJ 4 – ZAŠTITA ŽRTAVA TRGOVINE LJUDIMA

Mjere iz Akcionog plana

Strateški program 4.1. Unaprijediti identifikaciju žrtava trgovine ljudima

Uz podršku GIZ-a, a u cilju unapređenja proaktivne identifikacije potencijalnih i žrtava trgovine ljudima, projektom je iniciran dinamičan regionalni dijalog, mapiranje postojećih modela i razmjena dobrih praksi u domenu mobilne identifikacije u 6 MARRI članica, uključujući BiH. U periodu juni-septembar urađeno je mapiranje postojećih pristupa mobilnoj identifikaciji žrtava trgovine ljudima u regionu, u kojem je aktivno učesće uzelo preko 25 predstavnika nadležnih institucija, servisa podrške i nevladinih organizacija uključenih u ovaj domen. Odsjek za borbu protiv trgovine ljudima i Služba za poslove sa strancima uzeli su aktivno učesće u ovom procesu. Krajem oktobra (28-29.10), organizovana je regionalna radionica u Sarajevu kao centralnim mjestom susreta, koja je kombinujući direktno i online učesće, okupila preko 45 relevantnih nosioca procesa iz regiona, kako bi nalaze mapiranja, te dobre prakse skupa prodiskutovali i dali preporuke za unapređenje. Državni koordinator za trgovinu ljudima i ilegalne migracije BiH je otvorio ovaj važni regionalni događaj te dao preporuke u pravcu unapređenja predmetnog domena. Poseban fokus radionice bili su izazovi u domenu suzbijanja trgovine ljudima u region izazvani rizicima promjenjivog operativnog konteksta u vremenu pandemije virusa COVID-19. Radionica je rezultirala setom preporuka koje su predstavljene i usvojene na sastanku MARRI komiteta 24.11.2020. godine. Ove preporuke su osnov da početak izrade trening modula za unaprijeđen model tima za mobilnu identifikaciju koji će u prvoj polovini 2021. godine biti razvijen, isporučen i čija će operacionalizacija biti inicirana u 4 MARRI članice, uključujući BiH.

Tokom 2020.godine MFS-EMMAUS je u okviru antitrafiking programa koji se realizira uz podršku Međunarodne agencije za razvoj USAID i Državnog sekretarijata za migracije Švicarske (SEM) sproveo ukupno 11 obuka za 280 polaznika iz jačanja kapaciteta profesionalaca za suzbijanje trgovine ljudima od čega 6 ciljanih obuka, 4 osnovne i dvije napredne obuke, na temu unapređenja identifikacije žrtava trgovine ljudima i unaprijeđenje saradnje u referalnom mehanizmu. Kroz ovih 6 obuka ojačani su kapaciteti 192 učesnika, profesionalaca iz Granične policije, Službe za poslove sa strancima, Centara za socijalni rad te centara za zaštitu mentalnog zdravlja.

IOM BiH je poduzeo aktivnosti na unapređenju postupaka identifikacije žrtava trgovine ljudima u mješovitim migracionim tokovima te je u tu svrhu više od 250 zaposlenika IOM-a u privremenim prihvatnim centrima u BiH pohađalo je online trening za interaktivno učenje vlastitim tempom pod nazivom "Zaštita i pomoć žrtvama trgovine ljudima". Trening je dostupan za sve zainteresovane na linku: <https://www.ecampus.iom.int/enrol/index.php?id=58>.

Nadalje, IOM BiH je tokom 2020. godine održao niz sektorskih obuka na temu jačanja kapaciteta ključnih aktera uključenih u referalni mehanizam u BiH, a koji dolaze u prvi kontakt s potencijalnom žrtvom (centri za mentalno zdravlje, predstavnici obrazovnih institucija, inspektorati rada i policijski službenici) koji su imali prilike da steknu znanja u pogledu indikatora pojedinih oblika trgovine ljudima,

naročito u svrhu dječijeg prosjačenja i prisilnih brakova, radne i seksualne eksploatacije. Ukupno je preko 70 učesnika prošlo navedene sektorske obuke.

Takođe, IOM BiH je 6. novembra 2020. godine organizovao prvu u nizu planiranih obuka za policijske službenike, profesionalce iz centara za socijalni rad i predstavnike nevladinih organizacija koje su aktivne u ovoj oblasti, sa ciljem razbijanja predrasuda i stereotipa kako bi se pružila odgovarajuća zaštita (potencijalnim) žrtvama koje dolaze iz ove populacije i osigurao efikasan odgovor nadležnih, jer je sprječavanje i procesuiranje iskorištavanja djece moralna i zakonska obaveza svih nas. Slučajevi prosjačenja u kojem su žrtve djeca romske nacionalnosti se u BiH često kvalifikuju i opravdavaju kao tradicionalne kulturološke prakse i običaji Roma. Obuci pod nazivom "Važnost rane identifikacije (potencijalnih) žrtava dječijeg prosjačenja u praktičnom radu u kontekstu trgovine ljudima u BiH" prisustvovalo je 39 učesnika.

4.1.2. Usvojiti minimalne standarde za zaštitu žrtva trgovine ljudima koji će u dijelu o identifikaciji žrtava trgovine ljudima koji će normirati postupke i procedure o utvrđivanju različitih oblika trgovine ljudima, odraslih i djece, državljana i stranaca i osigurati da identifikacija žrtava i njihova zaštita ne zavisi od tužilačke kvalifikacije krivičnog djela, uzimajući u obzir da i dalje postoje osnovi za uvjerenje da se radi o žrtvi trgovine ljudima.

(Institucija nadležna za provođenje: Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice)

U sklopu projekta finansiranog od strane USAID-a a implementiranog od Međunarodnog foruma solidarnosti MFS-EMMAUS izrađen je prijedlog teksta Minimalnih standarda pružanja kvalitetne pomoći i podrške za žrtve trgovine ljudima, posebno djeci, u Bosni i Hercegovini. Navedeni standardi su pripremljeni da idu na mišljenje, te nakon prikupljanja mišljenja će biti upućeni i na usvajanje. U sklopu projekta „Pristup prevenciji trgovine ljudima u Bosni i Hercegovini fokusiran na žrtvu: poboljšanje identifikacije, zaštite i pristupa pravdi – VICAPT“ MFS-EMMAUS je realizovao aktivnosti na izradi Minimalnih standarda za postupanje i zaštitu žrtava trgovine ljudima. Dokument su u saradnji sa timom MFS-EMMAUS-a priredile angažovane ekspertice iz oblasti zaštite ljudskih prava sa posebnim fokusom za zaštitu prava djece a dokument je dorađen kroz dvodnevni sastanak eksperske multidisciplinarnе radne grupe u kojoj su učestvovali i članovi novih koordinacijskih struktura za borbu protiv trgovine ljudima i zaštitu žrtava u BiH, Predstavnici Ministarstva pravde, psiholozi, predstavnici akademske zajednice te stručnjaci iz oblasti socijalnog rada i zaštite kategorija stanovništva u stanju potrebe. Nakon što je dokument dorađen, upućen je na još jedno čitanje i dopunu međunarodnim organizacijama uključenim u aktivnosti suzbijanja trgovine ljudima (Međunarodna organizacija za migracije IOM, World Vision, Vijeće Evrope i GIZ). Dokument je upućen Ministarstvu sigurnosti kako bi u saradnji sa Ministarstvom za ljudska prava i izbjeglice pravovremeno bio upućen u proceduru za usvajanje.

4.1.3. Kontinuirano provoditi edukacije i stručna usavršavanja službenika Državne agencije za istrage i zaštitu, Granične policije i Službe za poslove sa strancima i Tužilaštva BiH za identifikaciju potencijalnih žrtava trgovine ljudima korištenjem alata i indikatora za identifikaciju žrtava i proaktivni i intenzivni rad na identifikaciji žrtava.

(Institucija nadležna za provođenje: Ministarstvo sigurnosti, Državna agencija za istrage i zaštitu, Granična policija, Služba za poslove sa strancima, Tužilaštvo BiH)

4.1.4. Kontinuirano provoditi edukacije i stručna usavršavanja službenika Granične policije za identifikaciju potencijalnih žrtava

trgovine ljudima na graničnim prelazima korištenjem alata i indikatora za identifikaciju žrtava i proaktivni i intenzivni rad na identifikaciji žrtava.

(Institucija nadležna za provođenje: Granična policija)

4.1.5. Kontinuirano provoditi edukacije i stručna usavršavanja službenika Ministarstva sigurnosti za identifikaciju potencijalnih žrtava trgovine ljudima među tražiocima azila korištenjem alata i indikatora za identifikaciju žrtava i proaktivni i intenzivni rad na identifikaciji žrtava.

(Institucija nadležna za provođenje: Ministarstvo sigurnosti)

4.1.6. Kontinuirano provoditi edukacije i stručna usavršavanja službenika Ministarstva sigurnosti, Državne agencije za istrage i zaštitu, Granične policije i Službe za poslove sa strancima za identifikaciju trgovine ljudima u mješovitim migracionim tokovima radi proaktivne identifikacije tradicionalnih oblika trgovine ljudima i potencijalnih žrtava trgovine ljudima unutar mješovitih migracionih tokova.

(Institucija nadležna za provođenje: Ministarstvo sigurnosti, Državna agencija za istrage i zaštitu, Granična policija, Služba za poslove sa strancima)

Od ukupno 11 obuka koje je tokom 2020. godine realizovao MFS-EMMAUS za profesionalce DRM-a za navedene kategorije korisnika urađene su obuke za Graničnu policiju i Službu za poslove sa strancima (jedna osnovna i dvije napredna) u okviru projekta Projekat „Jačanje kapaciteta profesionalnih službi za identifikaciju i podršku žrtvama trgovine ljudima u okviru povećanih migracionih tokova u BiH“ koji je podržao Državni sekretarijat za migracije Švicarske (SEM). Tokom navedenih obuka u periodu od 5. do 9. oktobra osnovnom obukom smo ojačali kapacitete 16 profesionalaca iz Službe za poslove sa strancima i 4 profesionalca Granične policije, dok je na naprednim obukama obuhvaćeno ukupno 8 polaznika iz Službe za poslove sa strancima i 4 profesionalca Granične policije. Navedenim edukacijama su obrađene teme relevantne za izgradnju kapaciteta za pravovremenom identifikacijom žrtava trgovine ljudima i upućivanjem u DRM kako za domaće žrtve trgovine tako i za žrtve strance u povećanim migracijskim tokovima a poseban akcenat je stavljen na ranjive grupe djece bez pratnje i njihovu izloženost trgovini i eksploataciji.

4.1.7. Redovno održavati sastanke i multidisciplinarne obuke sa specijalizovanim organizacijama civilnog društva, inspektoratima rada, socijalnim radnicima i drugim profesionalnima koji su u kontaktu sa žrtvama trgovine ljudima u cilju razmjene informacija i iskustava na praćenju fenomena trgovine ljudima i osiguranja da formalno identifikovanje žrtava trgovine ljudima ne zavisi od njihove saradnje sa istražnim i tužilačkim organima.

(Institucija nadležna za provođenje: Ministarstvo sigurnosti, Državna agencija za istrage i zaštitu, Granična policija, Služba za poslove sa strancima)

U 2020. godini je u okviru multidisciplinarnih obuka sa profesionalcima DRM u BiH – specijalizovanim organizacijama civilnog društva, socijalnim radnicima i drugim profesionalnima koji su u kontaktu sa žrtvama trgovine ljudima, koje je uz podršku Ministarstva sigurnosti realizovao MFS-EMMAUS u okviru projekta „Pristup prevenciji trgovine ljudima u Bosni i Hercegovini fokusiran na žrtvu: poboljšanje identifikacije, zaštite i pristupa pravdi – VICAPT“ i provedeno 8, dok su 3 obuke održane u okviru projekta „Jačanje kapaciteta

profesionalnih službi za identifikaciju i podršku žrtvama trgovine ljudima u okviru povećanih migracionih tokova u BiH" koji je podržao Državni sekretarijat za migracije Švicarske (SEM).

PREGLED OBUKA KOJE JE MFS EMMAUS REALIZOVAO U 2020. godini

„Pristup prevenciji trgovine ljudima u Bosni i Hercegovini fokusiran na žrtvu: poboljšanje identifikacije, zaštite i pristupa pravdi – VICAPT“	Ukupno polaznika	Žene	Muškarci
Obuka javnog zagovaranj za predstavnike OCD za podizanje kapaciteta zagovaranja bolje primjene legislative i politika za kvalitetnu pomoć I postupanje sa žrtvama trgovine ljudima. Obuka realizirana on line 15. jula 2020;	18	12	6
Dvije osnovne obuke za studente Kriminalistike, kriminologije i sigurnosnih studija Univerziteta u Sarajevu te Pravnog fakulteta Univerziteta Džemal Bijedić u Mostaru o praćenju postupanja sa žrtvama trgovine svjedocima u krivičnim postupcima pred sudom na svim nivoima (državni, entitetski, kantonalni I općinski sudovi) Obuke realizirane kao webinar 13. i 20. maja 2020. godine.	50	32	18
Osnovna i napredna obuka za pravnike i pravne zastupnike za žrtve trgovine ljudima u postupcima pred organima pravosuđa Osnovna obuka održana 24. i 25. juna 2020. godine; Napredna obuka održana 22. i 23. septembra 2020. godine	46	26	20
Dvije osnovne obuka za socijalne radnike za podizanje kapaciteta za proaktivni i intenzivni rad na identifikaciji i zaštiti žrtava sa posebnim osvrtom na identifikaciju djece bez pratnje u mješanim migracijama, djece koja rade i borave na ulici te drugih ranjivih skupina u riziku od trgovine ljudima. I grupa obuke realizovana 21. i 22. jula 2020. godine, II grupa obuke realizovana 23. i 24. jula 2020. godine	59	41	18
Osnovna obuka psihologa unutar kapaciteta tužilaštava za podršku svjedocima te psihologa-sudskih vještaka za rad sa žrtvama trgovine ljudima sa posebnim osvrtom na kategorije djece bez pratnje u mješanim migracijama, djece koja rade i borave na ulici te drugih ranjivih skupina u riziku od trgovine ljudima te zaštite mentalnog zdravlja tokom postupaka pred sudom ali i svih drugih postupaka u okviru DRM u BiH I grupa obuke realizovana 21. i 22. jula 2020. godine; II grupa obuke realizovana 23. i 24. jula 2020. godine	16	13	3
„Jačanje kapaciteta profesionalnih službi za identifikaciju i podršku žrtvama trgovine ljudima u okviru povećanih migracionih tokova u BiH" koji je podržao Državni sekretarijat za migracije Švicarske (SEM).	Ukupno polaznika	Žene	Muškarci

Osnovna obuka za službenike Granične policije i Službe za poslove sa strancima te službe psihosocijalne zaštite za identifikaciju trgovine ljudima u mješovitim migracionim tokovima radi proaktivne identifikacije tradicionalnih oblika trgovine ljudima i potencijalnih žrtava trgovine ljudima unutar mješovitih migracionih tokova Obuka realizovana 5. i 6. oktobra 2020. godine	29	6	23
Napredna obuka za pružaoce psocijalne pomoći za podizanje kapaciteta za proaktivni i intenzivni rad na identifikaciji i zaštiti žrtava sa posebnim osvrtom na identifikaciju i zaštitu djece bez pratnje u mješanim migracijama, djece koja rade i borave na ulici te drugih ranjivih skupina u riziku od trgovine ljudima Obuka realizovana 7. i 8. oktobra 2020. godine	34	18	16
Napredna multidisciplinarna obuka za jačanje saradnje svih aktera u DRM-u BiH a u svrhe kvalitetnije pravovremene identifikacije i upućivanja žrtava trgovine ljudima sa posebnim osvrtom na identifikaciju i zaštitu djece bez pratnje u mješanim migracijama, djece koja rade i borave na ulici te drugih ranjivih skupina u riziku od trgovine ljudima Obuka realizovana 8. i 9. oktobra 2020. godine	28	11	17
UKUPNO:	280	159	121

Pored navedenih obuka, tokom 2020 godine MFS-EMMAUS je realizovao i 3 sastanka specijalizovanim organizacijama civilnog društva, socijalnim radnicima članovima novoformiranih monitoring timova i drugim profesionalnima koji su u kontaktu sa žrtvama trgovine ljudima u cilju razmjene informacija i iskustava na praćenju fenomena trgovine ljudima i osiguranja da formalno identifikovanje žrtava trgovine ljudima ne zavisi od njihove saradnje sa istražnim i tužilačkim organima. Pored navedene teme razmjenjivana su i iskustva i najbolje prakse u zaštiti djece žrtava te djece u riziku od trgovine ljudima. Pored ovih sastanaka, u okviru rada skloništa MFS-EMMAUS održao je niz radnih sastanaka sa socijalnim radnicima naimenovanim starateljima za maloljetne osobe zbrinute u skloništu a radi zaštite prava i najboljeg interesa djeteta ovih šticećenika.

4.1.8. Uključiti obučene kulturološke medijatore u proces identifikacije žrtava trgovine ljudima među migrantima, tražiocima azila, maloljetnicima bez pratnje i Romskoj zajednici

(Institucija nadležna za provođenje: Ministarstvo sigurnosti, Državna agencija za istrage i zaštitu, Granična policija, Služba za poslove sa strancima)

U okviru obuka koje je MFS-EMMAUS uz projektnu podršku Državnog sekretarijata za migracije Švicarske (SEM) održao od 5. do 9. oktobra 2020. godine za službenike Granične policije, Službe za poslove sa strancima, Centara za socijalni rad te centara za zaštitu mentalnog zdravlja. svi učesnici su tokom ciljane tematske sesije dobili uvid u značaj uključenja kulturoloških medijatora u radu sa ranjivim kategorijama iz Romske zajednice u BiH ali i o potrebi većeg uključenja kulturoloških i jezičkih medijatora u rad i zaštitu ranjivih

osoba pod rizikom od trgovine ljudima iz miješanih migrantskih tokova. Posebno je istaknuta potreba za posebnom osvještenošću kod komunikacije sa djecom.

Mjere iz Akcionog plana

Strateški program 4.2. Unaprijediti opšte mjere zaštite i pomoći žrtvama trgovine ljudima

4.2.1. Usvojiti minimalne standarde za zaštitu žrtva trgovine ljudima koji će u dijelu o zaštiti i pomoći žrtvama osigurati da sve potencijalne i formalno identifikovane žrtve trgovine ljudima, ez obzira na njihovo državljanstvo i statuts u krivičnom postupku i da li su smještene u skloništa/sigurne kuće ili druge objekte smještaja prime pomoću sklada sa individualnim potrebama.

(Institucija nadležna za provođenje: Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice)

4.2.2. Usvojiti minimalne standarde za zaštitu žrtva trgovine ljudima koji će u dijelu o zaštiti i pomoći žrtvama osigurati da sve osobe za koje postoji indicija da su žrtve trgoinve ljudima budu informirane pri prvom kontaktu sa službenim i drugim licima o svojim pravima, institucijama i organizacijama koje im mogu pružiti pomoć.

(Institucija nadležna za provođenje: Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice)

Dokument koji je u saradnji sa Ministarstvom sigurnosti i Ministarstvom za ljudska prava i izbjeglice izradio tim MFS-EMMAUSA u okviru projekta „Pristup prevenciji trgovine ljudima u Bosni i Hercegovini fokusiran na žrtvu: poboljšanje identifikacije, zaštite i pristupa pravdi – VICAPT“ koji podržava Američka agencija za razvoj – USAID biće upućen u proceduru za usvajanje.

4.2.5. Izraditi priručnik za pružanje besplatne pravne pomoći za žrtve trgovine ljudima

(Institucija nadležna za provođenje: Ministarstvo sigurnosti)

U sklopu projekta „Pristup prevenciji trgovine ljudima u Bosni i Hercegovini fokusiran na žrtvu: poboljšanje identifikacije, zaštite i pristupa pravdi – VICAPT“ “ koji podržava Američka agencija za razvoj – MFS-EMMAUS je izradio priručnik za pravnike i pravne zastupnike o pružanju pravne pomoći i zastupanja žrtava trgovine ljudima u Bosni i Hercegovini u kojoj su uz MFS-EMMAUS učestvovali eksperti i članovi radne grupe iz advokatskih komora FBiH i RS, Centara za obuku sudija i tužilaca FBiH i RS, OSCE-a te specijaliziranih OCD koje se bave pružanjem pravne pomoći – Vaša Prava, Centar ženskih prava, BHIŽ te samostalni konsultanti iskusni u oblasti rada sa žrtvama trgovine ljudima. Priručnik će biti uvršten u materijal oba Centra za obuku sudija i tužilaca (F BiH i RS).

4.2.6. Provesti obuku nevladinih organizacija, centara za besplatnu pravnu pomoć i drugih profesionalaca za pružanje besplatne pravne pomoći

(Institucija nadležna za provođenje: Ministarstvo sigurnosti)

U sklopu projekta „Pristup prevenciji trgovine ljudima u Bosni i Hercegovini fokusiran na žrtvu: poboljšanje identifikacije, zaštite i pristupa pravdi – VICAPT“ realizovane su osnovna i napredna obuka za pravnike i pravne zastupnike o pružanju pravne pomoći i zastupanju žrtava trgovine u postupcima pred pravosudnim organima. U okviru ove dvije obuke, ojačali smo kapacitete za ukupno 51

profesionalca pravne struke a koji su pripadnici advokatskih komora u F BiH ili u RS, Zavoda za pružanje besplatne pravne pomoći, CEST-ova F BiH i RS, ili OCD specijaliziranih za pružanje pravne pomoći.

4.2.9. Dodjeljivati dovoljna sredstva za sigurne kuće koje vode nevladine organizacije i izraditi finansijske politike prema kojima će se efikasno dodjeljivati sredstva za pomoć žrtvama koje će omogućiti pristup uslugama i pomoći van sigurnih kuća i specijalizirane usluge pomoći žrtvama trgovine ljudima nezavisno od spola i roda.

(Institucija nadležna za provođenje: Ministarstvo sigurnosti)

U cilju racionalnijeg planiranja i izvršenja budžeta, poboljšanja pomoći i zaštite za žrtve ljudima u Bosni i Hercegovini i ispunjavanja preporuka iz Izvještaja Stručne grupa Vijeća Evrope o akciji protiv trgovine ljudima o provedbi Konvencije Vijeća Evrope o akciji protiv trgovine ljudima, drugi krug evaluacije, iz 2017. godine, Analitičkog izvještaja Evropske komisije uz Mišljenje o zahtjevu za članstvo Bosne i Hercegovine u Evropskoj uniji iz 2019. godine i Izvještaja Misije stručne procjene Evropske komisije o borbi protiv trgovine ljudima iz 2018. godine, i Izvještaja o trgovini ljudima Državnog sekretarijata Sjedinjenih Američkih Država iz 2019. godine početkom 2020. godine Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine je prema nadležnim ministarstvima za ljudska prava i izbjeglice te Ministarstvom finansija pokrenulo proceduru za objedinjavanje sredstava za pomoć i smještaj žrtava trgovine ljudima. Na osnovu dobijenih pozitivnih mišljenja od strane Ministarstva finansija i trezora te Ureda za zakonodavstvo BiH, Ministarstvo sigurnosti i Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH su potpisale sporazum o udruživanju i načinu realizacije sredstava za nevladine organizacije koje zbrinjavaju žrtve trgovine ljudima. Na taj način je definisano da će sredstva za zbrinjavanje žrtva trgovine ljudima u ukupnom iznosu od 130.000,00 konvertabilnih maraka biti u budućnosti planirala u budžetu Ministarstva sigurnosti Bosne i Hercegovine.

4.2.10. Kontinuirano provoditi obuke službenika nadležnih institucija i osoblja sigurnih kuća za odgovarajuće upućivanje žrtva trgovine ljudima i pružanje usluga, podrške i pomoći

(Institucija nadležna za provođenje: Ministarstvo sigurnosti, Državna agencija za istrage i zaštitu, Granična policija, Služba za poslove sa strancima, Tužilaštvo BiH, Partnerske nevladine organizacije)

Međunarodni forum solidarnosti MFS-EMMAUS u sklopu programa suzbijanja trgovine ljudima kontinuirano realizira obuke u svrhu jačanja državnog referalnog mehanizma u BiH te kvalitete pružanja zaštite žrtvama trgovine.

Mjere iz Akcionog plana

Strateški program 4.3. Osigurati posebnu zaštitu žena žrtava trgovine ljudima

4.3.1. Osigurati da u istragama za krivična djela trgovine ljudima u kojima su potencijalne žrtve žene budu uključene žene kao policijske istražiteljice, posebno u situacijama sumnje na seksualnu eksploataciju i prisilne brakove

(Institucija nadležna za provođenje: Ministarstvo sigurnosti, Državna agencija za istrage i zaštitu, Granična policija, Služba za poslove sa strancima, Tužilaštvo BiH, Partnerske nevladine organizacije)

4.3.2. Provoditi obuke profesionalca na prevenciji stigmatizacije i umanjenju stereotipa prema ženama žrtvama trgovine ljudima u

svrhu seksualne eksploatacije među službenim licima i u javnosti

(Institucija nadležna za provođenje: Ministarstvo sigurnosti, Državna agencija za istrage i zaštitu, Granična policija, Služba za poslove sa strancima, Tužilaštvo BiH, Partnerske nevladine organizacije)

4.3.3. Provoditi obuke profesionalaca u policijskim agencijama i tužilaštvima da razumiju traume seksualnog nasilja i posljedice koje trgovina ljudima u svrhu seksualne eksploatacije ima na žrtve;

(Institucija nadležna za provođenje: Ministarstvo sigurnosti, Državna agencija za istrage i zaštitu, Granična policija, Služba za poslove sa strancima, Tužilaštvo BiH, Partnerske nevladine organizacije)

4.3.4. Provoditi obuke na osnaživanju kapaciteta i specijalizaciji sigurnih kuća/skloništa za pružanje pomoći ženama žrtvama seksualne eksploatacije, imajući na umu višestruke oblike viktimizacije kojima su ove žrtve bile izložene zato što su žene (silovanje, fizičko nasilje, diskriminacija po osnovu spola, pružanje seksualnih usluga)

(Institucija nadležna za provođenje: Ministarstvo sigurnosti, Državna agencija za istrage i zaštitu, Granična policija, Služba za poslove sa strancima, Tužilaštvo BiH, Partnerske nevladine organizacije)

Međunarodni forum solidarnosti MFS-EMMAUS u sklopu programa suzbijanja trgovine ljudima kontinuirano realizira obuke u svrhu jačanja državnog referalnog mehanizma u BiH te kvalitete pružanja zaštite žrtvama trgovine gdje se poseban akcent stavlja na rodni aspekt žrtava ovog krivičnog djela i pozitivnu diskriminaciju u smislu podrške da se poveća broj žena kao policijskih istražiteljica, da se obimnije radi na prevenciji stigmatizacije i umanjenju stereotipa prema ženama žrtvama trgovine ljudima u svrhu seksualne eksploatacije među službenim licima i u javnosti i da profesionalci u snagama za sprovedbu zakona razumiju traume seksualnog nasilja i posljedice koje trgovina ljudima u svrhu seksualne eksploatacije ima na žrtve. Takođe, kontinuirano se zajedno sa drugim OCD radi na osnaživanju kapaciteta i specijalizaciji sigurnih kuća/skloništa za pružanje pomoći ženama žrtvama sa posebnim osvrtom na utjecaj rodnog aspekta kod viktimizacije. U prethodno navedenim obukama, obrađene su i teme i ciljevi u okviru realizacije

4.3.5. Sačiniti specijalizirane programe pomoći za djevojčice žrtve prisilnih brakova u skladu s njihovim potrebama

(Institucija nadležna za provođenje: Ministarstvo sigurnosti, Partnerske nevladine organizacije)

U okviru resocijalizacije žrtava trgovine ljudima, MFS-EMMAUS se vodi principom individualnog postupanja te se za svaku žrtvu sačinjava program pomoći i oporavka a naročito za maloljetne osobe koje su bile u prisilnim brakovima kako bi se osnažile da ponovo ne postanu žrtve trgovine ili kojeg drugog vida rodno-utemeljenog nasilja. Većina programa se pored pravne i psihosocijalne podrške fokusira na jačanje kapaciteta, kvalifikacija i ekonomske neovisnosti osobe koja je bila žrtva a kako bi se prevenirali drugi vidovi viktimizacije

Mjere iz Akcionog plana

Strateški program 4.4. Osigurati posebnu zaštitu i pomoć djeci žrtvama trgovine ljudima

4.4.1. Provoditi obuke profesionalaca u cilju osiguranja bolje identifikacije i pomoći djeci žrtvama, posebno da relevantni akteri primijene proaktivni pristup i povećaju rad na terenu radi identifikacije djece žrtava, uz stalnu pažnju na djecu koja žive i rade na ulici

(Institucija nadležna za provođenje: Ministarstvo sigurnosti, Državna agencija za istrage i zaštitu, Granična policija, Služba za poslove sa strancima, Tužilaštvo BiH, Partnerske nevladine organizacije)

4.4.2. Provoditi obuke svih profesionalaca za identifikaciju djece žrtava svih oblika trgovine ljudima, a posebno u svrhu prisilnog prošenja, prisilnog činjenja krivičnih djela i ranog, dječijeg ili prisilnog braka

(Institucija nadležna za provođenje: Ministarstvo sigurnosti, Državna agencija za istrage i zaštitu, Granična policija, Služba za poslove sa strancima, Tužilaštvo BiH, Partnerske nevladine organizacije)

4.4.3. Pružati podršku i usluge prilagođene potrebama djece žrtava i vršiti procjenu rizika prije donošenja odluke o vraćanju djeteta žrtve trgovine ljudima roditeljima, uzimajući u obzir najbolji interes djeteta

(Institucija nadležna za provođenje: Ministarstvo sigurnosti, Državna agencija za istrage i zaštitu, Granična policija, Služba za poslove sa strancima, Tužilaštvo BiH, Partnerske nevladine organizacije)

Međunarodni forum solidarnosti MFS-EMMAUS u sklopu programa suzbijanja trgovine ljudima kontinuirano realizira obuke u svrhu jačanja kapaciteta profesionalaca u okviru državnog referalnog mehanizma za identifikaciju i kvalitete pružanja zaštite žrtvama trgovine gdje se poseban akcent stavlja na poseban pristup djeci žrtvama i oblike eksploatacije kojoj su u lancu trgovine ljudima izložena djeca-žrtve. Poseban pristup prema djeci se kao pozitivna diskriminaciju naglašava i u smislu podrške da se poveća broj osoba posebno senzitiviziranih za rad sa djecom i u organima sprovedbe zakona i u mreži pomagača te da se više pažnje polaže na zaštitu najboljeg interesa djeteta uz uvažavanje želja i prava djeteta. Takođe, maloljetna lica smještena u našoj sigurnoj kući zbrinjavaju se na način prilagođen njihovom dobu i potrebama uz maksimalno poštivanje privatnosti i interesa.

Mjera iz Akcionog plana

Strateški program 4.5. Osigurati posebnu zaštitu žrtava trgovine ljudima u migracionim tokovima kroz Bosnu i Hercegovinu

U prvim mjesecima realizacije, jun - septembar, kroz projekat IOM-a je realizovan čitav set aktivnosti koje doprinose i u situaciji pandemije su dobrim dijelom preduslov za uspješnu realizaciju gore navedenih strateških ciljeva/programa. U 5 izbjegličkih kampova u BiH, u bliskoj saradnji sa nadležnim ministarstvima, Službom za poslove sa strancima, upravama kampove i partnerskim organizacijama, realizovan je spektar mjera prevencije koje su uključile – nabavku i distribuciju zaštitne opreme i higijensko-dezinfekcionih sredstava za svih 5 kampova, Službu za poslove sa strancima, te servise podrške (domove zdravlja, CSR, mentar za mentalno zdravlje) u lokalnim zajednicama u kojima su kampovi smješteni. Realizovane su edukativne radionice za korisnike kampova, upravu i partnere u saradnji sa Zavodom za javno zdravstvo KS, nabavljeni i distribuirani higijenski paketi za najranjivije grupe korisnika kampova – žene, djecu, maloljetnike bez pratnje. Dva kampa (Blažuj i Ušivak) su opremljena nedostajućim vanjskim igralištem za djecu i vježbaonom. Pripremljeni su i u sve kampove distribuirani informativno edukativni materijali (letci i poster) vezani za prevenciju COVID-a na jezicima korisnika kampove.

4.5.1. Provoditi obuke profesionalaca u postupcima rane identifikacije potencijalnih žrtava trgovine ljudima među migrantima

(Institucija nadležna za provođenje: Ministarstvo sigurnosti, Državna agencija za istrage i zaštitu, Granična policija, Služba za poslove sa strancima, Tužilaštvo BiH, Partnerske nevladine organizacije)

4.5.2. Provoditi obuke profesionalaca o kulturološkim različitostima uz angažovanje obučanih trenera/ službenika o kulturološkim različitostima

(Institucija nadležna za provođenje: Ministarstvo sigurnosti, Državna agencija za istrage i zaštitu, Granična policija, Služba za poslove sa strancima, Tužilaštvo BiH, Partnerske nevladine organizacije)

Sve obuke koje je MFS-EMMAUS realizovao u svrhu jačanja kapaciteta profesionalaca za identifikacijom i pružanjem kvalitetne pomoći su sadržavale poseban aspekt rada sa ranjivim kategorijama i osoba pod rizikom od trgovine u miješanim migracijskim tokovima kroz Bosnu i Hercegovinu.

4.5.3. Vršiti koordinisane aktivnosti sa nadležnim organizacijama koje pružaju sve vidove zaštite žrtvama trgovine ljudima.

(Institucija nadležna za provođenje: Ministarstvo sigurnosti, Državna agencija za istrage i zaštitu, Granična policija, Služba za poslove sa strancima, Tužilaštvo BiH, Partnerske nevladine organizacije)

Međunarodni forum solidarnosti MFS-EMMAUS u okviru programa suzbijanja trgovine ljudima u BiH i regionu aktivno radi na jačanju saradnje i koordiniranja aktivnosti svih aktera DRM-a u BiH koji pružaju bilo koji vid zaštite žrtvama trgovine ljudima. U tom smislu pored nadležnih institucija i organizacija u DRM-u saradujemo i sa akademskom zajednicom, ali i sa predstavnicima medija kako bi se i ovi akteri uključili u poboljšanje zaštite koju BiH društvo može dati.

Mjera iz Akcionog plana

Strateški program 4.6. Osigurati posebnu zaštitu stranaca žrtava trgovine ljudima

4.6.1. Provesti obuke profesionalaca o vođenju intervjua i upućivanja žrtava te provođenja sigurnost i dostojanstvenog povratka žrtava trgovine ljudima u zemlje porijekla i uz puno poštovanje načela najboljeg interesa djeteta.

(Institucija nadležna za provođenje: Služba za poslove sa strancima)

Međunarodni forum solidarnosti MFS-EMMAUS u sklopu programa suzbijanja trgovine ljudima kontinuirano realizira obuke u svrhu jačanja kapaciteta profesionalaca u okviru DRM-a BiH za identifikaciju i kvalitete pružanja zaštite žrtvama trgovine gdje se poseban akcent stavlja na poseban pristup djeci žrtvama. Poseban pristup prema djeci se kao pozitivna diskriminaciju naglašava i u smislu podizanja svijesti i znanja o zakonskim odredbama kojima je definirano intervjuiranje djeteta a takođe i o najboljim praksama zaštite najboljeg interesa djeteta uz uvažavanje želja i prava djeteta. Takođe se insistira da se kod plana resocijalizacije i eventualne repatrijacije izvrše sve potrebne procjene rizika za dijete prije pokretanja procedure povratka.

4.6.3. Unaprijediti saradnju sa državama povećanog migracijskog pritiska u cilju poboljšanja procedura utvrđivanja identiteta i vraćanja žrtava trgovine ljudima u države njihovog porijekla

(Institucija nadležna za provođenje: Ministarstvo vanjskih poslova BiH, Ministarstvo sigurnosti BiH, Služba za poslove sa strancima)

U 2020. godini zaključen je Sporazum o readmisiji sa Pakistanom. Postupak ratifikacije ovog sporazuma je u toku. Inicirano je zaključivanje sporazuma o saradnji u migracionim pitanjima s Libijom. Trenutno se čeka na zvaničan odgovor libanske strane.

Mjera iz Akcionog plana

Strateški program 4.7. Unaprijediti obeštećenje žrtava trgovine ljudima

4.7.3. Izraditi priručnik za pružanje besplatne pravne pomoći za žrtve trgovine ljudima i zastupanje u postupcima obeštećenja

(Institucija nadležna za provođenje: Ministarstvo sigurnosti BiH)

Priručnik za pravnike i pravne zastupnike je izrađen u aprilu 2020. godine a u okviru projekta „Pristup prevenciji trgovine ljudima u Bosni i Hercegovini fokusiran na žrtvu: poboljšanje identifikacije, zaštite i pristupa pravdi – VICAPT“ a biće distribuiran u CEST FBiH i CEST RS kao dio materijala za obuku koji se koristi za jačanje kapaciteta iz oblasti pravne zaštite žrtava trgovine ljudima.

4.7.4. Provesti obuku nevladinih organizacija, centara za besplatnu pravnu pomoć i drugih profesionalaca za pružanje besplatne pravne pomoći i zastupanje žrtava u postupcima obeštećenja

(Institucija nadležna za provođenje: Ministarstvo sigurnosti BiH)

Na osnovu razvijenog priručnika te pozitivnih praksi dosuđenog odštetnog zahtjeva MFS-EMMAUS je sproveo osnovnu i naprednu obuku za pravnike i pravne zastupnike iz nevladinih organizacija, centara za besplatnu pravnu pomoć i drugih profesionalaca za pružanje besplatne pravne pomoći i zastupanje žrtava u postupcima obeštećenja. Dodatno, u okviru programa MFS-EMMAUS-a za suzbijanje trgovine ljudima obezbjeđena su projektna sredstva i angažovane dvije pravnice sa potvrđenim iskustvom u pružanju besplatne pravne pomoći za žrtve trgovine ljudima uključujući i ostvarivanje prava na odštetu za materijalnu i nematerijalnu štetu pretrpljenu zbog krivičnog djela.

STRATEŠKI CILJ 5 – PARTNERSTVO

Mjera iz Akcionog plana

Strateški program 5.1. Poboljšati saradnju sa civilnim društvom, sindikatima, privatnim sektorom i akademskom zajednicom

5.1.2. Održavati redovne referalne sastanke nadležnih institucija i organizacija civilnog društva u cilju izgradnje strateškog partnerstva s civilnim društvom, sindikatima i privatnim sektorom u cilju suprotstavljanja trgovini ljudima.

(Institucija nadležna za provođenje: Ministarstvo sigurnosti BiH)

Državni koordinator u skladu sa programom rada Ministarstva u toku 2020. godine održao je Referalne sastanke sa nevladinim i međunaordnim organizacijama koje rade na aktivnostima borbe protiv trgovine ljudima.

Projekat Vijeća Evrope HF20 je 27.01.2020. godine i 19.10.2020. godine realizirao dva redovna sastanka Upravnog odbora projekta, u koji su imenovani predstavnici institucija relevantnih za efikasnu borbu protiv trgovine ljudima. Cilj rada Upravnog odbora jeste sinhronizacija i implementacija aktivnosti u skladu sa trenutnim potrebama na polju trgovine ljudima, kao i omogućavanje prostora za zajednički rad relevantnih aktera (uključujući i nevladine organizacije) – koordinacija aktivnosti. Također, predstavnici civilnog društva, sindikata, privatnog sektora i akademske zajednice uključeni su aktivnosti jačanja kapaciteta profesionalaca u prevenciji i borbi protiv trgovine ljudima. Tokom godine, provedene su konsultacije putem elektronske pošte s članovima Upravnog odbora.

5.1.3. Održavati redovne koordincione sastanke nadležnih institucija i međunarodnih organizacija

(Institucija nadležna za provođenje: Ministarstvo sigurnosti BiH)

MFS-EMMAUS u svome radu insistira na holističkom i multidisciplinarnom pristupu u prevenciji i suzbijanju trgovine ljudima te u skladu sa tim principom redovno učestvuje u svim sastancima i aktivnostima koji se tiču suzbijanja trgovine ljudima i pružanja pomoći ranjivim kategorijama u smislu jačanja saradnje, partnerstva ali i uštede resursa i raspoloživih kapaciteta. Sve aktivnosti koje MFS-EMMAUS provodi u oblasti suzbijanja trgovine ljudima provode se u saradnji i uz podršku Ministarstva sigurnosti, Odsjeka za borbu protiv trgovine ljudima i drugih nadležnih odsjeka i službi (azil, migracije, SPS), te Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice.

5.1.4. Uvesti korištenje savremenih informacionih tehnologija i društvenih mreža za međusobnu razmjenu informacija između nadležnih institucija, organizacija civilnog društva i međunarodnih organizacija

(Institucija nadležna za provođenje: Ministarstvo sigurnosti BiH)

U sklopu projekta „Pristup prevenciji trgovine ljudima u Bosni i Hercegovini fokusiran na žrtvu: poboljšanje identifikacije, zaštite i pristupa pravdi – VICAPT“ koje podržava Američka agencija za razvoj USAID, MFS-EMMAUS je tokom 2020. godine realizovao aktivnosti mapiranja profesionalaca sa specifičnim znanjima iz oblasti borbe protiv trgovine ljudima, izrađen je statistički portal u koji su uneseni podaci i rezultati mapiranja te podaci o učesnicima obuka koje je tokom 2020. godine organizovao i implementirao MFS-EMMAUS. Svi navedeni i uneseni podaci prikupljeni su uz informiranu saglasnost ispitanika sa dokazom u pisanoj formi. Portalom će upravljati Ministarstvo sigurnosti, Odsjek za borbu protiv trgovine ljudima, te će se putem dodjeljivanja korisničke šifre nadležnim institucijama, organizacijama civilnog društva i međunarodnim organizacijama uključenim u ovu oblast omogućiti dalje punjenje portala, ažuriranje te blagovremena razmjena informacija a u svrhu planiranja daljih koraka razvoja kapaciteta profesionalaca i službi DRM-a a sa ciljem što bolje i kvalitetnije identifikacije i zaštite žrtava trgovine ljudima.

5.1.5. Jačati saradnju s akademskom zajednicom u istraživanjima fenomena trgovine ljudima i organizirati posebne nastavne

sadržaje na odgovarajućim fakultetima na temu trgovine ljudima.

(Institucija nadležna za provođenje: Ministarstvo sigurnosti BiH)

U okviru redovnih aktivnosti na suzbijanju trgovine ljudima i uključivanja svih segmenata društva BiH u pružanje adekvatnih odgovora na problem trgovine ljudima MFS-EMMAUS je tokom 2020. godine sklopio i Sporazum o saradnji sa Fakultetom za Kriminalistiku, kriminologiju i sigurnosne studije Univerziteta u Sarajevu.

Mjera iz Akcionog plana

Strateški program 5.2. Unaprijediti međunarodnu saradnju

Kada je u pitanju regionalna saradnja, Misija OSCE je učestvovala na 20. konferenciji Alijanse za borbu protiv trgovine ljudima koja se održala online 20. i 21. jula. Diskusije na toj konferenciji istakle su činjenicu da je uz prevenciju trgovine ljudima i zaštitu žrtava, krivično procesuiranje predmeta trgovine ljudima osnova za djelotvoran odgovor na trgovinu ljudima. Nadalje, na konferenciji se diskutovalo o izazovima i mogućnostima unapređenja u istragama i krivičnom gonjenju predmeta trgovine ljudima te o vezama između krivičnog gonjenja počinitelja i zaštiti žrtava prije, za vrijeme i nakon krivičnog postupka. Kao i prethodnih godina, Državni koordinator je također prisustvao ovoj konferenciji.

5.2.1. Kontinuirano ostvarivati međunarodnu policijsku i tužilačku saradnju putem Interpola, Europola, Eurojusta, Selec centra i drugih organizacija, razmjenom informacija, koordinacijom aktivnosti, osnivanjem zajedničkih istražnih timova i drugim aktivnostima s ciljem suzbijanja međunarodne trgovine ljudima.

(Institucija nadležna za provođenje: Ministarstvo sigurnosti, Direkcija za koordinaciju policijskih tijela, Državna agencija za istrage i zaštitu, Granična policija, Služba za poslove sa strancima, Tužilaštvo BiH)

U 2020. godini u Odsjeku za saradnju sa EUROPOL-om i Odsjeku NCB Interpol Sarajevo, Sektor sa međunarodnu operativnu policijsku saradnju, Direkcije za koordinaciju policijskih tijela BiH postupano po 33 predmeta koji se odnose na trgovinu ljudima u vezi čega je razmjenjeno više stotina dopisa putem kanala INTERPOL-a i EUROPOL-a.

5.2.4. Osigurati dostupnost nadležnim policijskim tijelima u Bosni i Hercegovini alatima i servisima Europola i Interpola, naročito bazama podataka

(Institucija nadležna za provođenje: Ministarstvo sigurnosti, Direkcija za koordinaciju policijskih tijela, Državna agencija za istrage i zaštitu, Granična policija, Služba za poslove sa strancima, Tužilaštvo BiH)

Direkcija za koordinaciju policijskih tijela BiH je svim nadležnim agencijama za provedbu zakona u BiH u ranijem periodu omogućila pristup INTERPOL-ovom informacionom sistemu (e-mail, baza podataka) uključujući i ICSE bazu podataka (baza podataka sa slikama i video materijalima seksualnog iskorištavanja djece) u skladu sa njihovim nadležnostima. U toku je potpisivanje Sporazuma i

omogućavanje pristupa za AFIS (pristup pretraživanja interpolove baze otisaka prstiju), EDISON TD (baza koja sadrži fotografije validnih putnih i ID dokumenata), DIAL DOC (pristup bazi koja sadrži upozorenja o oblicima krivotvorenja dokumenata). Napominjemo da je do sada Sporazum o korištenju (AFIS, DIAL DOC, EDISON TD) potpisala GPBiH, PBDBiH, MUP ZZH i FMUP i istima je omogućen pristup dok je sa ostalim nadležnim policijskim agencijama u BiH potpisivanje sporazuma u toku.

Polazeći od naprijed navedenog predlaže se Savjetu ministara Bosne i Hercegovine da nakon razmatranja Izvještaja o stanju u oblasti trgovine ljudima u Bosni i Hercegovini za 2020. godinu donese sljedeći:

ZAKLJUČAK

Usvaja se Izvještaj o stanju u oblasti trgovine ljudima i o implementaciji Strategije suprostavljanja trgovini ljudima u Bosni i Hercegovini za 2020. godinu.

ANEX 1

PROVOĐENJE AKCIONOG PLANA INSTITUCIJA BIH ZA PROVOĐENJE STRATEGIJE SUPROSTAVLJANJA TRGOVINI LJUDIMA U BIH 2020-2023

Od 94 aktivnosti koliko ih je bilo planirano da se realizuju u 2020. godini, 61 aktivnost je realizovana u potpunosti, 2 aktivnosti su realizovane djelimično i 31 aktivnosti nije realizovano u izvještajnom preiodu.

U nastavku je prikazan tabelarni pregled plana realizacije pojedinih strateških aktivnosti za pomenuti referentni period, uz korištenje matrice Akcionog plana koja se nalazi u prilogu ovog Izvještaja:

1. SISTEM PODRŠKE		STEPEN IMPLEMENTACIJE AKCIONOG PLANA			
R.br	Strateški program	Nezapočeto	Nerealizovano	Djelimično realizovano	Realizovano

1.	1.1.1.				↓
2.	1.1.2.				↓
3.	1.1.3.				↓
4.	1.1.4.				↓
5.	1.2.1.	•			
6.	1.3.1.	•			
7.	1.3.2.	•			
8.	1.3.3.	•			
9.	1.3.4.	•			
10.	1.3.5.	•			
11.	1.4.1.				↓
12.	1.4.2.			⌘	
13.	1.5.1.				↓
14.	1.5.2.				↓
15.	1.5.3.				↓
16.	1.6.1.				↓
17.	1.6.2.				↓
18.	1.6.3.				↓
19.	1.7.1.				↓
20.	1.7.2.	•			
2. PREVENCIJA		STEPEN IMPLEMENTACIJE AKCIONOG PLANA			
R.br.	Strateška aktivnost	Nezapočeto	Nerealizovano	Djelimično realizovano	Realizovano
1.	2.1.1.				↓
2.	2.1.2.				↓
3.	2.1.3.				↓

4.	2.1.4.				J
5.	2.2.1.				J
6.	2.3.1.	•			
7.	2.4.1.	•			
8.	2.4.2.				J
9.	2.4.3.				J
10.	2.4.4.				J
11.	2.4.5.				J
12.	2.5.1.	•			
13.	2.5.2.	•			
14.	2.5.3.				J
3. KRIVIČNO GONJENJE		STEPEN IMPLEMENTACIJE AKCIONOG PLANA			
R.br.	Strateška aktivnost	Nezapočeto	Nerealizovano	Djelimično realizovano	Realizovano
1.	3.1.2.				J
2.	3.1.3.				J
3.	3.2.1.	•			
4.	3.2.2.	•			
5.	3.2.3.				J
6.	3.3.2.	•			
7.	3.4.2.	•			
8.	3.5.2.	•			
9.	3.6.2.	•			J
10.	3.7.1.	•			J
11.	3.7.2.	•			J
12.	3.8.1.			X	

13.	3.8.3.	•			
14.	3.9.1.	•			
15.	3.9.2.	•			
4. ZAŠTITA ŽRTAVA TRGOVINE LJUDIMA		STEPEN IMPLEMENTACIJE AKCIONOG PLANA			
R.br.	Strateška aktivnost	Nezapočeto	Nerealizovano	Djelimično realizovano	Realizovano
1.	4.1.3.				J
2.	4.1.4.				J
3.	4.1.5.				J
4.	4.1.6.				J
5.	4.1.7.				J
6.	4.1.8.				J
7.	4.2.2.				J
8.	4.2.5.				J
9.	4.2.6.				J
10.	4.2.7.				J
11.	4.2.8.	•			
12.	4.2.9.				J
13.	4.2.10.				J
14.	4.3.1.				J
15.	4.3.2.				J
16.	4.3.3.				J
17.	4.3.4.				J
18.	4.3.5.				J
19.	4.4.1.				J
20.	4.4.2.				J

21.	4.4.3.				J
22.	4.4.5.	•			
23.	4.5.1.				J
24.	4.5.2.				J
25.	4.5.3.				J
26.	4.5.4.	•			
27.	4.6.1.				J
28.	4.6.2.				J
29.	4.6.3.				J
30.	4.6.4.	•			
31.	4.6.5.				J
32.	4.6.6.	•			
33.	4.7.1.	•			
34.	4.7.2.	•			
35.	4.7.3.				J
36.	4.7.4.				J
5. PARTNERSTVO		STEPEN IMPLEMENTACIJE AKCIONOG PLANA			
R.br.	Strateška aktivnost	Nezapočeto	Nerealizovano	Djelimično realizovano	Realizovano
1.	5.1.1.				J
2.	5.1.2.				J
3.	5.1.3.				J
4.	5.1.4.				J
5.	5.1.5.				J
6.	5.2.1.				J
7.	5.2.2.	•			

8.	5.2.3.				
9.	5.2.4				

ANEX 2- STATISTIČKI PODACI O KRIVIČNIM DJELIMA TRGOVINE LJUDIMA I SRODNIM KRIVIČNIM DJELIMA PROCESUIRANIM U TUŽILAŠTVIMA I SUDOVIMA U BOSNI I HERCEGOVNI U 2020. GODINI

Podaci o istragama i optužnicama za krivična djela trgovine ljudima i povezana krivična djela u periodu 1.1.-31.12.2020. godine

Faze krivičnog postupka	Godina početka faze krivičnog postupka	Naziv tužilaštva	Broj predmeta	Zakon/Član/Stav	Pravni osnov	Ukupan broj primarnih stranaka*	Ukupan broj lica
NAREDBA O OBUSTAVI ISTRAGE	2020	OKRUŽNO JAVNO TUŽILAŠTVO U BANJOJ LUCI	Predmet 1	NRS/175/1/	ISKORIŠTAVANJE DJECE ZA PORNOGRAFIJU	1	1
			Predmet 2	NRS/175/2/	ISKORIŠTAVANJE DJECE ZA PORNOGRAFIJU	1	3
		OKRUŽNO JAVNO TUŽILAŠTVO U BIJEJINI	Predmet 3	NRS/175/1/	ISKORIŠTAVANJE DJECE ZA PORNOGRAFIJU	1	1
		TUŽILAŠTVO BIH	Predmet 4	BiH186/1/	TRGOVINA LJUDIMA	1	1
			Predmet 5	BiH186/1/	TRGOVINA LJUDIMA	1	1
		TUŽILAŠTVO BRČKO DISTRIKTA BIH	Predmet 6	BD208/1/	ISKORIŠTAVANJE DJETETA ILI MALOLJETNIKA RADI PORNOGRAFIJE	1	1
NAREDBA O OBUSTAVI ISTRAGE Ukupno						6	8
NAREDBA O PROVOĐENJU ISTRAGE	2020	KANTONALNO TUŽILAŠTVO SARAJEVO	Predmet 7	F/211/1/	ISKORIŠĆAVANJE DJETETA ILI MALOLJETNIKA RADI PORNOGRAFIJE	1	1
			Predmet 8	F/211/1/	ISKORIŠĆAVANJE DJETETA ILI MALOLJETNIKA RADI PORNOGRAFIJE	1	1

		KANTONALNO TUŽITELJSTVO POSAVSKOG KANTONA-ORAŠJE	Predmet 9	F/211/1/	ISKORIŠĆAVANJE DJETETA ILI MALOLJETNIKA RADI PORNOGRAFIJE	1	1
		OKRUŽNO JAVNO TUŽILAŠTVO U BANJOJ LUCI	Predmet 10	NRS/175/2/	ISKORIŠTAVANJE DJECE ZA PORNOGRAFIJU	1	1
			Predmet 11	NRS/173/2/	POLNA ZLOUPOTREBA DJETETA STARIJEG OD PETNAEST GODINA	1	1
			Predmet 12	NRS/169/1/	NAVOĐENJE NA PROSTITUCIJU	1	1
			Predmet 1	NRS/175/1/	ISKORIŠTAVANJE DJECE ZA PORNOGRAFIJU	1	1
			Predmet 13	NRS/170/1/	POLNO UZNEMIRAVANJE	1	1
			Predmet 14	NRS/177/1/	UPOZNAVANJE DJECE SA PORNOGRAFIJOM	1	1
			Predmet 2	NRS/175/2/	ISKORIŠTAVANJE DJECE ZA PORNOGRAFIJU	1	3
		OKRUŽNO JAVNO TUŽILAŠTVO U BIJEJINI	Predmet 15	NRS/175/2/	ISKORIŠTAVANJE DJECE ZA PORNOGRAFIJU	1	1
			Predmet 16	NRS/175/1/	ISKORIŠTAVANJE DJECE ZA PORNOGRAFIJU	1	1
		OKRUŽNO JAVNO TUŽILAŠTVO U DOBOJU	Predmet 17	NRS/175/2/	ISKORIŠTAVANJE DJECE ZA PORNOGRAFIJU	1	1
			Predmet 18	NRS/175/1/	ISKORIŠTAVANJE DJECE ZA PORNOGRAFIJU	1	1
			Predmet 19	NRS/175/1/	ISKORIŠTAVANJE DJECE ZA PORNOGRAFIJU	1	1
			Predmet 20	NRS/178/2/	ISKORIŠTAVANJE KOMPJUTERSKE MREŽE ILI KOMUNIKACIJE DRUGIM TEHNIČKIM SREDSTVIMA ZA IZVRŠENJE KRIVIČNIH DJELA SEKSUALNOG ZLOSTAVLANJA ILI ISKORIŠTAVANJA DJETETA	1	1
			Predmet 21	NRS/175/2/	ISKORIŠTAVANJE DJECE ZA PORNOGRAFIJU	1	1
			Predmet 22	NRS/175/1/	ISKORIŠTAVANJE DJECE ZA PORNOGRAFIJU	1	1
			Predmet 23	NRS/175/1/	ISKORIŠTAVANJE DJECE ZA PORNOGRAFIJU	1	1
			Predmet 24	NRS/175/3/	ISKORIŠTAVANJE DJECE ZA PORNOGRAFIJU	1	1
			Predmet 25	NRS/175/3/	ISKORIŠTAVANJE DJECE ZA PORNOGRAFIJU	1	1
			OKRUŽNO JAVNO TUŽILAŠTVO U ISTOČNOM SARAJEVU	Predmet 26	NRS/175/1/	ISKORIŠTAVANJE DJECE ZA PORNOGRAFIJU	1
		Predmet 27		NRS/177/1/	UPOZNAVANJE DJECE SA PORNOGRAFIJOM	1	1

		OKRUŽNO JAVNO TUŽILAŠTVO U PRIJEDORU	Predmet 28	NRS/173/2/	POLNA ZLOUPOTREBA DJETETA STARIJEG OD PETNAEST GODINA	1	1
		OKRUŽNO JAVNO TUŽILAŠTVO U TREBINJU	Predmet 29	NRS/175/2/	ISKORIŠTAVANJE DJECE ZA PORNOGRAFIJU	1	1
		REPUBLIČKO JAVNO TUŽILAŠTVO POSEBNO ODJELJENJE ZA SUZBIJANJE KORUPCIJE, ORGANIZOVANOG I NAJTEŽIH OBLIKA PRIVREDNOG KRIMINALA	Predmet 30	NRS/146/1/	TRGOVINA DJECOM	1	2
				NRS/146/2/	TRGOVINA DJECOM	0	1
		TUŽILAŠTVO BIH	Predmet 4	BiH186/1/	TRGOVINA LJUDIMA	1	1
				BiH186/1/	TRGOVINA LJUDIMA	1	1
				BiH/187/1/	MEĐUNARODNO NAVOĐENJE NA PROSTITUCIJU	1	1
		TUŽILAŠTVO BRČKO DISTRIKTA BIH	Predmet 6	BD208/1/	ISKORIŠTAVANJE DJETETA ILI MALOLJETNIKA RADI PORNOGRAFIJE	1	1
				BD207a/1/	TRGOVINA LJUDIMA	1	1
				BD207a/2/	TRGOVINA LJUDIMA	1	1
					BD207a/5/	TRGOVINA LJUDIMA	0
		TUŽILAŠTVO TUZLANSKOG KANTONA	Predmet 35	F/210/1/	NAVOĐENJE NA PROSTITUCIJU	1	1
		TUŽILAŠTVO UNSKO-SANSKOG KANTONA	Predmet 36	F/209//	ZADOVOLJENJE POHOTE PRED DJETETOM ILI MALOLJETNIKOM	1	1
		TUŽILAŠTVO ZENIČKO-DOBOJSKOG KANTONA	Predmet 37	F/211/1/	ISKORIŠĆAVANJE DJETETA ILI MALOLJETNIKA RADI PORNOGRAFIJE	1	1
				F/211/1/	ISKORIŠĆAVANJE DJETETA ILI MALOLJETNIKA RADI PORNOGRAFIJE	1	1
		TUŽITELJSTVO SREDNJOBOSANSKOG KANTONA	Predmet 39	F/211/1/	ISKORIŠĆAVANJE DJETETA ILI MALOLJETNIKA RADI PORNOGRAFIJE	1	1
				F/211/1/	ISKORIŠĆAVANJE DJETETA ILI MALOLJETNIKA RADI PORNOGRAFIJE	1	1
NAREDBA O PROVOĐENJU ISTRAGE Ukupno						38	43
OPTUŽNICA PODIGNUTA	2020	KANTONALNO TUŽILAŠTVO SARAJEVO	Predmet 7	F/211/1/	ISKORIŠĆAVANJE DJETETA ILI MALOLJETNIKA RADI PORNOGRAFIJE	1	1
		OKRUŽNO JAVNO TUŽILAŠTVO U BANJOJ LUCI	Predmet 10	NRS/175/2/	ISKORIŠTAVANJE DJECE ZA PORNOGRAFIJU	1	1

		Predmet 11	NRS/173/2/	POLNA ZLOUPOTREBA DJETETA STARIJEG OD PETNAEST GODINA	1	1
		Predmet 13	NRS/170/1/	POLNO UZNE MIRAVANJE	1	1
	OKRUŽNO JAVNO TUŽILAŠTVO U DOBOJU	Predmet 17	NRS/175/2/	ISKORIŠTAVANJE DJECE ZA PORNOGRAFIJU	1	1
		Predmet 18	NRS/175/1/	ISKORIŠTAVANJE DJECE ZA PORNOGRAFIJU	1	1
		Predmet 20	NRS/178/2/	ISKORIŠTAVANJE KOMPJUTERSKE MREŽE ILI KOMUNIKACIJE DRUGIM TEHNIČKIM SREDSTVIMA ZA IZVRŠENJE KRIVIČNIH DJELA SEKSUALNOG ZLOSTAVLJANJA ILI ISKORIŠTAVANJA DJETETA	1	1
		Predmet 21	NRS/175/2/	ISKORIŠTAVANJE DJECE ZA PORNOGRAFIJU	1	1
		Predmet 22	NRS/175/1/	ISKORIŠTAVANJE DJECE ZA PORNOGRAFIJU	1	1
		Predmet 23	NRS/175/1/	ISKORIŠTAVANJE DJECE ZA PORNOGRAFIJU	1	1
	OKRUŽNO JAVNO TUŽILAŠTVO U ISTOČNOM SARAJEVU	Predmet 26	NRS/175/1/	ISKORIŠTAVANJE DJECE ZA PORNOGRAFIJU	1	1
		Predmet 27	NRS/177/1/	UPOZNAVANJE DJECE SA PORNOGRAFIJOM	1	1
	OKRUŽNO JAVNO TUŽILAŠTVO U PRIJEDORU	Predmet 28	NRS/173/2/	POLNA ZLOUPOTREBA DJETETA STARIJEG OD PETNAEST GODINA	1	1
	REPUBLIČKO JAVNO TUŽILAŠTVO POSEBNO ODJELJENJE ZA SUZBIJANJE KORUPCIJE, ORGANIZOVANOG I NAJTEŽIH OBLIKA PRIVREDNOG KRIMINALA	Predmet 30	NRS/146/1/	TRGOVINA DJECOM	1	2
			NRS/146/2/	TRGOVINA DJECOM	0	1
	TUŽILAŠTVO BIH	Predmet 31	BiH186/1/	TRGOVINA LJUDIMA	1	1
		Predmet 32	BiH/187/1/	MEĐUNARODNO NAVOĐENJE NA PROSTITUCIJU	1	1
	TUŽILAŠTVO BRČKO DISTRIKTA BIH	Predmet 41	BD208/1/	ISKORIŠTAVANJE DJETETA ILI MALOLJETNIKA RADI PORNOGRAFIJE	1	1
	TUŽILAŠTVO TUZLANSKOG KANTONA	Predmet 42	F/210/1/	NAVOĐENJE NA PROSTITUCIJU	1	1
		Predmet 35	F/210/1/	NAVOĐENJE NA PROSTITUCIJU	1	1
	TUŽILAŠTVO UNSKO-SANSKOG KANTONA	Predmet 43	F/210a/1/	TRGOVINA LJUDIMA	1	1
		Predmet 44	F/211/1/	ISKORIŠĆAVANJE DJETETA ILI MALOLJETNIKA RADI PORNOGRAFIJE	1	1
		Predmet 36	F/209//	ZADOVOLJENJE POHOTE PRED DJETETOM ILI MALOLJETNIKOM	1	1

		TUŽILAŠTVO ZENIČKO-DOBOJSKOG KANTONA	Predmet 37	F/211/1/	ISKORIŠĆAVANJE DJETETA ILI MALOLJETNIKA RADI PORNOGRAFIJE	1	1
		TUŽITELJSTVO HERCEGOVAČKO-NERETVANSKOG KANTONA	Predmet 45	F/211/1/	ISKORIŠĆAVANJE DJETETA ILI MALOLJETNIKA RADI PORNOGRAFIJE	1	1
		TUŽITELJSTVO SREDNJOBOSANSKOG KANTONA	Predmet 46	F/211/1/	ISKORIŠĆAVANJE DJETETA ILI MALOLJETNIKA RADI PORNOGRAFIJE	1	1
OPTUŽNICA PODIGNUTA A Ukupno						25	27
OPTUŽNICA S SPORAZUM OM O PRIZNANJU KRIVNJE	2020	OKRUŽNO JAVNO TUŽILAŠTVO U DOBOJU	Predmet 19	NRS/175/1/	ISKORIŠTAVANJE DJECE ZA PORNOGRAFIJU	1	1
		OKRUŽNO JAVNO TUŽILAŠTVO U TREBINJU	Predmet 29	NRS/175/2/	ISKORIŠTAVANJE DJECE ZA PORNOGRAFIJU	1	1
OPTUŽNICA S SPORAZUM OM O PRIZNANJU KRIVNJE Ukupno						2	2

Podaci o presudama za krivična djela trgovine ljudima i povezana krivična djela u periodu 1.1.-31.12.2020. godine

SUD	PREDMETI	DATUM PRESUDE	LICA	DATUM PRAVOSNAŽNOSTI PRESUDE	PRESUDA	SANKCIJA	NOVČANA KAZNA	Dužina kazne GODINE	Dužina kazne MJESECI	Dužina kazne DANI	USLOVNA OSUDA	PRAVNI OSNOVI	Komenatr
KANTONALNI SUD U TUZLI	Predmeti 1	07.04.2020.	Lice 1		Presuda kojom se preinačava prvostepena presuda							F/211/1/- Iskorišćavanje djeteta ili maloljetnika radi pornografije, F/212/1/- Upoznavanje djeteta s pornografijom, F/208/2 /-Bludne radnje, F/207/1/-Spolni odnošaj s djetetom	Prvostepena presuda: PRESUDA KOJOM SE OPTUŽENI OGLAŠAVA KRIVIM

KANTON ALNI SUD U TUZLI	Predmeti 2	06.03.2020.	Lice 2		Presuda kojom se preinačava prvostepena presuda							F/211/1/- Iskorišćavanje djeteta ili maloljetnika radi pornografije,F/209//-Zadovoljenje pohote pred djetetom ili maloljetnikom	Prvostepena presuda: PRESUDA KOJOM SE OPTUŽENI OGLAŠAVA KRIVIM
KANTON ALNI SUD U TUZLI	Predmeti 3	17.07.2020.	Lice 3		Presuda kojom se optuženi oglašava krivim							F/210a/2/-Trgovina ljudima,F/210a/2/-Trgovina ljudima	
KANTON ALNI SUD U TUZLI	Predmeti 4	31.12.2020.	Lice 4		Presuda kojom se prvostepena presuda djelimično potvrđuje i djelimično preinačava	ZATVOR	0	0	3	0	0	F/211/1/- Iskorišćavanje djeteta ili maloljetnika radi pornografije,F/208/2/-Bludne radnje	Prvostepena presuda: PRESUDA KOJOM SE OPTUŽENI OGLAŠAVA KRIVIM
KANTON ALNI SUD U NOVOM TRAVNIK U	Predmeti 5	11.06.2020.	Lice 5		Presuda kojom se žalba odbija kao neosnovana i potvrđuje prvostepena presuda							F/211/1/- Iskorišćavanje djeteta ili maloljetnika radi pornografije	Prvostepena presuda: PRESUDA KOJOM SE OPTUŽENI OGLAŠAVA KRIVIM
KANTON ALNI SUD U NOVOM TRAVNIK U	Predmeti 5	11.06.2020.	Lice 6		Presuda kojom se žalba odbija kao neosnovana i potvrđuje prvostepena presuda							F/211/1/- Iskorišćavanje djeteta ili maloljetnika radi pornografije	Prvostepena presuda: PRESUDA KOJOM SE OPTUŽENI OGLAŠAVA KRIVIM
OKRUŽNI SUD U BANJOJ LUCI	Predmeti 6	24.01.2020.	Lice 7	19.10.2020.	Presuda kojom se optuženi oglašava krivim	ZATVOR	0	8	0	0	0	NRS/172/2/-Obljuba sa djetetom mlađim od petnaest godina,NRS/177/1/-Upoznavanje djece sa pornografijom	
OKRUŽNI SUD U BANJOJ LUCI	Predmeti 6	24.01.2020.	Lice 7	19.10.2020.	Presuda kojom se optuženi oglašava krivim	Zabrana približavanja i komunikacije sa određenim licem	0	1	0	0	0	NRS/172/2/-Obljuba sa djetetom mlađim od petnaest godina,NRS/177/1/-Upoznavanje djece sa pornografijom	

OKRUŽNI SUD U BANJOJ LUCI	Predmeti 6	24.01.2020.	Lice 7	19.10.2020.	Presuda kojom se optuženi oglašava krivim	UDALJENJE IZ ZAJEDNIČKOG DOMAĆINSTVA	0	1	0	0	0	NRS/172/2/-Obljuba sa djetetom mlađim od petnaest godina,NRS/177/1/-Upoznavanje djece sa pornografijom	
OKRUŽNI SUD U BANJOJ LUCI	Predmeti 6	24.01.2020.	Lice 7	19.10.2020.	Presuda kojom se optuženi oglašava krivim	OBAVEZAN PSIHO SOCIJALNI TRETMAN	0	1	0	0	0	NRS/172/2/-Obljuba sa djetetom mlađim od petnaest godina,NRS/177/1/-Upoznavanje djece sa pornografijom	
OKRUŽNI SUD U BANJOJ LUCI	Predmeti 7	28.07.2020.	Lice 8		Presuda kojom se optuženi oslobađa od optužbe							NRS/146/2/-Trgovina djecom,NRS/146/2/-Trgovina djecom,NRS/172/1/-Obljuba sa djetetom mlađim od petnaest godina	
OKRUŽNI SUD U BANJOJ LUCI	Predmeti 8	27.10.2020.	Lice 9		Presuda kojom se žalba odbija kao neosnovana i potvrđuje prvostepena presuda							RS/200/1/-Proizvodnja, posjedovanje i prikazivanje dječije pornografije	Prvostepena presuda: PRESUDA KOJOM SE OPTUŽENI OSLOBAĐA OD OPTUŽBE
OKRUŽNI SUD U DOBOJU	Predmeti 9	05.02.2020.	Lice 10		Presuda kojom se žalba odbija kao neosnovana i potvrđuje prvostepena presuda							NRS/175/2/-Iskorištavanje djece za pornografiju	Prvostepena presuda: PRESUDA KOJOM SE OPTUŽENI OSLOBAĐA OD OPTUŽBE
OPĆINSKI SUD U GRADAČCU	Predmeti 10	30.01.2020.	Lice 4		Presuda kojom se optuženi oglašava krivim	ZATVOR	0	0	7	0	24	F/211/1/-Iskorištavanje djeteta ili maloljetnika radi pornografije	
OPĆINSKI SUD U SREBRENJKU	Predmeti 11	17.02.2020.	Lice 11		Presuda kojom se izriče krivično pravna sankcija predviđena sporazumom							F/210/1/-Navođenje na prostituciju	

OPĆINSKI SUD U SREBRENJKU	Predmeti 12	30.03.2020.	Lice 12		Presuda							F/210/1/-Navođenje na prostituciju	Prvostepena presuda: PRESUDA KOJOM SE IZRIČE KRIVIČNO PRAVNA SANKCIJA PREDVIĐENA SPORAZUMOM
OPĆINSKI SUD U ZAVIDOVIĆIMA	Predmeti 13	06.10.2020.	Lice 13		Presuda kojom se optuženi oglašava krivim	ZATVOR	0	0	6	0	0	F/211/1/- Iskorišćavanje djeteta ili maloljetnika radi pornografije u vezi sa F/28-Pokušaj	
OPĆINSKI SUD U ZENICI	Predmeti 14	29.01.2020.	Lice 14	21.02.2020.	Presuda kojom se optuženi oglašava krivim							F/211/1/- Iskorišćavanje djeteta ili maloljetnika radi pornografije	
OPĆINSKI SUD U ZENICI	Predmeti 15	03.11.2020.	Lice 15	23.11.2020.	Presuda na osnovu priznanja krivnje	ZATVOR	300	2	0	0	60	F/211/1/- Iskorišćavanje djeteta ili maloljetnika radi pornografije	
OPĆINSKI SUD U TRAVNIKU	Predmeti 16	29.05.2020.	Lice 16	19.06.2020.	Rješenje o izricanju odgojne mjere maloljetniku	MJERA POJAČANOG NADZORA NADLEŽNORGANA SOCIJALNORG STARANJA	0	0	0	0	0	F/211/1/- Iskorišćavanje djeteta ili maloljetnika radi pornografije	
OPĆINSKI SUD U MOSTARU	Predmeti 17	17.09.2020.	Lice 17	13.11.2020.	Presuda kojom se optuženi oglašava krivim	ZATVOR	0	1	10	0	0	F/238/1/-Neovlašćena proizvodnja i stavljanje u promet opojnih droga,F/371/1/- Nedoovoljeno držanje oružja ili eksplozivnih materija	
OPĆINSKI SUD U MOSTARU	Predmeti 17	17.09.2020.	Lice 18	13.11.2020.	Presuda kojom se optuženi oglašava krivim	ZATVOR	0	2	3	0	0	F/238/1/-Neovlašćena proizvodnja i stavljanje u promet opojnih droga,F/210a/1/- Trgovina ljudima	

OPĆINSKI SUD U SARAJEV U	Predmeti 18	06.10.20 20.	Lice 19	06.12.2020.	Presuda kojom se optuženi oglašava krivim							F/210/1/-Navođenje na prostituciju	
VRHOVNI SUD FBİH	Predmeti 19	27.05.20 20.	Lice 20		Presuda kojom se preinačava prvostepena presuda	ZATVOR	0	6	8	0	0	F/210/1/-Navođenje na prostituciju ,F/210/4/-Navođenje na prostituciju ,F/272/2/-Pranje novca,ZNDNO/52/1/a- Zakon o nabavljanju, držanju i nošenju oružja i municije Kantona Sarajevo,F/203/5/- Silovanje,F173/1/- Lahka tjelesna ozljeda,F/203/1/- Silovanje	Prvostepena presuda: PRESUDA KOJOM SE OPTUŽENI OGLAŠAVA KRIVIM
VRHOVNI SUD FBİH	Predmeti 20	30.12.20 20.	Lice 20		Osudjujuća presuda	ZATVOR	0	7	6	0	0	F/210/1/-Navođenje na prostituciju ,F/203/5/- Silovanje,F/210/4/- Navođenje na prostituciju ,F/272/2/- Pranje novca,ZNDNO/52/1/a- Zakon o nabavljanju, držanju i nošenju oružja i municije Kantona Sarajevo,F173/1/- Lahka tjelesna ozljeda,F/203/1/- Silovanje	
OSNOVNI SUD U BANJOJ LUCI	Predmeti 21	25.02.20 20.	Lice 21		Presuda kojom se optuženi oslobađa od optužbe							NRS/175/3/- Iskorištavanje djece za pornografiju	
OSNOVNI SUD U BANJOJ LUCI	Predmeti 22	13.10.20 20.	Lice 22	28.10.2020.	Presuda za izdavanje kaznenog naloga	NOVČANA KAZNA	4500	0	0	0	0	NRS/175/2/- Iskorištavanje djece za pornografiju	
OSNOVNI SUD U BANJOJ LUCI	Predmeti 23	09.10.20 20.	Lice 23		Presuda kojom se izriče krivično pravna sankcija predviđena	ZATVOR	0	1	4	0	0	NRS/170/1/-Polno uznemiravanje,NRS/17 7/1/-Upoznavanje djece sa pornografijom	

					sporazumom								
OSNOVNI SUD U GRADIŠCI	Predmeti 24	03.01.2020.	Lice 24	31.01.2020.	Presuda kojom se optuženi oglašava krivim	NOVČANA KAZNA	5000	0	0	0	0	NRS/175/2/- Iskorištavanje djece za pornografiju	
OSNOVNI SUD U GRADIŠCI	Predmeti 25	16.09.2020.	Lice 25	17.10.2020.	Presuda kojom se optuženi oglašava krivim	NOVČANA KAZNA	5000	0	0	0	0	NRS/177/1/- Upoznavanje djece sa pornografijom	
OSNOVNI SUD U KOTORVAROŠI	Predmeti 26	16.07.2020.	Lice 26		Presuda kojom se optuženi oglašava krivim	ZATVOR	0	0	6	0	12	NRS/175/1/- Iskorištavanje djece za pornografiju	
OSNOVNI SUD U SREBRENICI	Predmeti 27	16.11.2020.	Lice 27	26.10.2020.	Rješenje o izricanju vaspitne/odgojne mjere							NRS/175/3/- Iskorištavanje djece za pornografiju	
OSNOVNI SUD U SREBRENICI	Predmeti 27	17.09.2020.	Lice 28		Rješenje o izricanju odgojne mjere maloljetniku	MJERE POJAČANOG NADZORA OD STRANE RODITELJA I USVOJIOCA ILI HRANITELJA	0	0	0	0	0	NRS/175/3/- Iskorištavanje djece za pornografiju	
OSNOVNI SUD U SREBRENICI	Predmeti 27	02.12.2020.	Lice 29		Rješenje o izricanju vaspitne/odgojne mjere							NRS/175/3/- Iskorištavanje djece za pornografiju	
OSNOVNI SUD U DERVENTI	Predmeti 28	31.03.2020.	Lice 30	16.04.2020.	Presuda kojom se izriče krivično pravna sankcija predviđena sporazumom	ZATVOR	0	2	0	0	0	NRS/175/1/- Iskorištavanje djece za pornografiju	
OSNOVNI SUD U DERVENTI	Predmeti 29	23.11.2020.	Lice 31	17.12.2020.	Presuda kojom se izriče krivično pravna sankcija predviđena sporazumom	ZATVOR	0	1	10	0	0	NRS/175/2/- Iskorištavanje djece za pornografiju	
OSNOVNI SUD U DOBOJU	Predmeti 30	02.09.2020.	Lice 32	31.08.2020.	Presuda kojom se izriče krivično pravna sankcija predviđena	ZATVOR	0	1	0	0	24	NRS/175/2/- Iskorištavanje djece za pornografiju	

					sporazumom								
OSNOVNI SUD U SOKOCU	Predmeti 31	28.12.2020.	Lice 33		Presuda na osnovu priznanja krivnje	DUGOTRAJNI ZATVOR	0	1	0	0	36	NRS/175/1/- Iskorištavanje djece za pornografiju	
OSNOVNI SUD U TREBINJU	Predmeti 32	02.09.2020.	Lice 34	01.09.2020.	Presuda	NOVČANA KAZNA	1500	0	0	0	0	NRS/175/2/- Iskorištavanje djece za pornografiju	Prvostepena presuda: OPTUŽNICA UZ SPORAZUM O PRIZNANJU KRIVNJE
OSNOVNI SUD BRČKO DISTRIKT A BIH	Predmeti 33	04.02.2020.	Lice 35		Presuda kojom se optuženi oglašava krivim	ZATVOR	0	0	3	0	0	BD208/1/- Iskorištavanje djece i maloljetnih lica za pornografiju	
OSNOVNI SUD BRČKO DISTRIKT A BIH	Predmeti 34	12.02.2020.	Lice 36	12.02.2020.	Rješenje o izricanju vaspitne/odgojne mjere	MJERE POJAČANOG NADZORA OD STRANE RODITELJA, USVOJIOCA ILI HRANITELJA	0	0	0	0	0	BD208/1/- Iskorištavanje djece i maloljetnih lica za pornografiju	
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE	Predmeti 35	21.09.2020.	Lice 37		Presuda kojom se žalba odbija kao neosnovana i potvrđuje prvostepena presuda							RS/198b/1/-Trgovina maloljetnim licima	Prvostepena presuda: PRESUDA KOJOM SE OPTUŽENI OGLAŠAVA KRIVIM
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE	Predmeti 36	22.10.2020.	Lice 38		Presuda kojom se žalba odbija kao neosnovana i potvrđuje prvostepena presuda							NRS/172/2/-Obljuba sa djetetom mlađim od petnaest godina,NRS/177/1/-Upoznavanje djece sa pornografijom	Prvostepena presuda: PRESUDA KOJOM SE OPTUŽENI OGLAŠAVA KRIVIM